

S Pythagorem přesně a rychle

ŠKOMAM 2020, 28. ledna

Dalibor Lukáš

Katedra aplikované matematiky, FEI
VŠB-TU Ostrava

web: <http://homel.vsb.cz/~luk76>

email: dalibor.lukas@vsb.cz

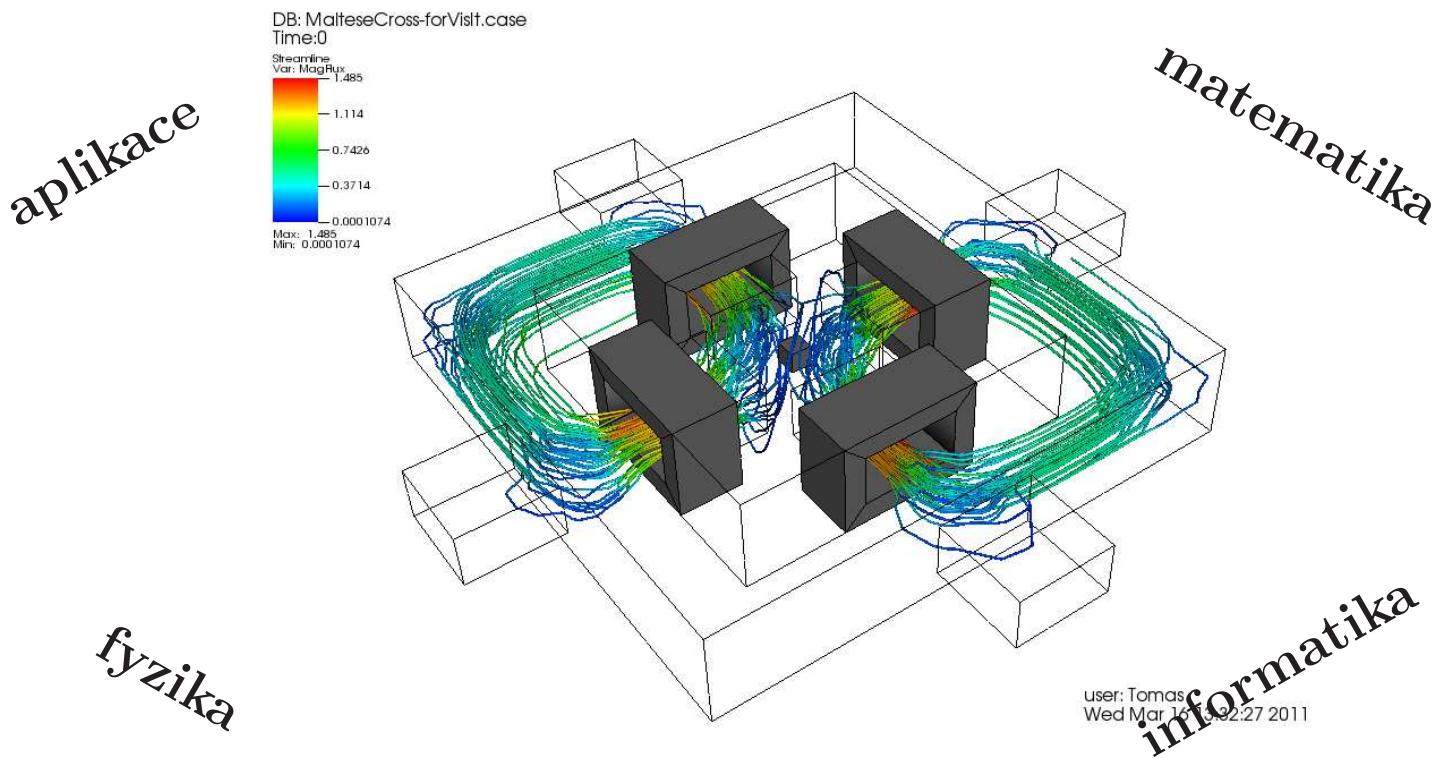
VŠB TECHNICKÁ
UNIVERZITA
OSTRAVA

FAKULTA
ELEKTROTECHNIKY
A INFORMATIKY

KATEDRA
APLIKOVANÉ
MATEMATIKY

S Pythagorem přesně a rychle

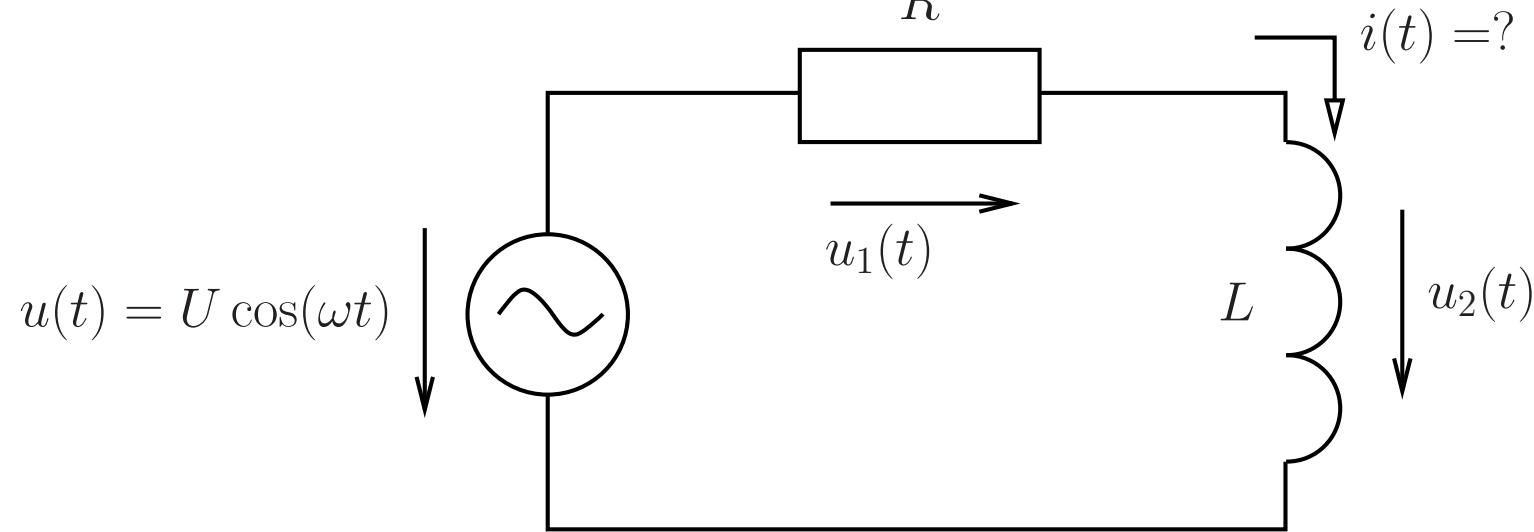
Matematika pro řešení náročných technických úloh

S Pythagorem přesně a rychle

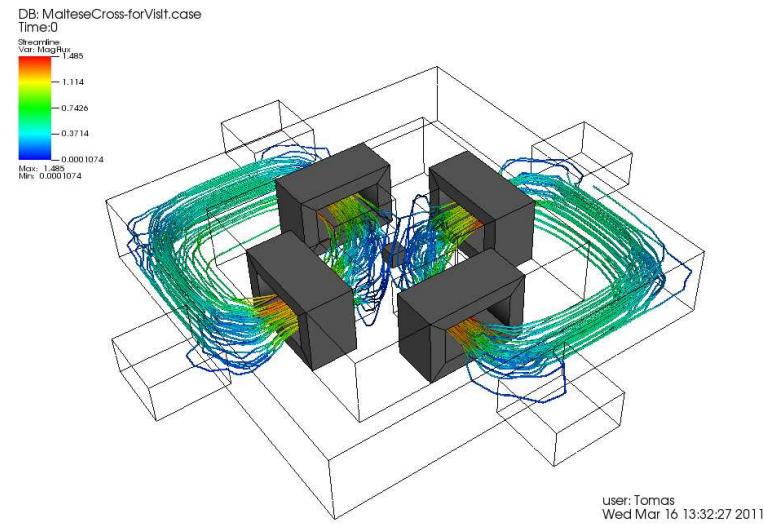
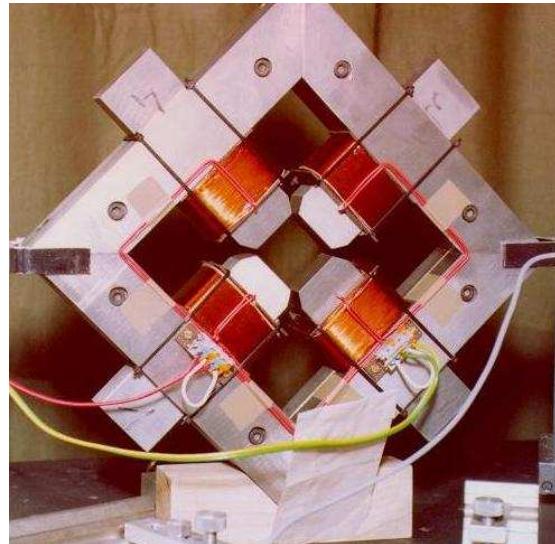
Soustavy lineárních rovnic: RL obvod — 1 rovnice/neznámá

$$(R + i\omega L)\widehat{I} = U \quad \rightsquigarrow \quad i(t) = \operatorname{Re} \left\{ \widehat{I}(\cos(\omega t) + i \sin(\omega t)) \right\}$$

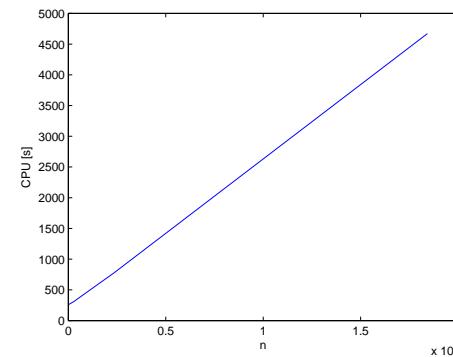

S Pythagorem přesně a rychle

Soustavy lin. rovnic: mag. pole elektromagnetu — 18 milionů rovnic/neznámých

úroveň	počet hran	PCG iter.	CPU	Mem
0	39.310	1	4 min 23 s	269 MB
1	299.166	3	5 min 20 s	834 MB
2	2.333.312	3	13 min	5,14 GB
3	18.428.912	3	1 h 18 min	39,64 GB

1 hodina na notebooku — 18 GFlops: Multigrid vyřeší 14 milionů rovnic

S Pythagorem přesně a rychle

Kramerovo pravidlo pro řešení soustav lin. rovnic

Jakou největší čtvercovou soustavu lineárních rovnic by vypočítal za 1 hodinu nejlepší, viz www.top500.org, počítač na světě, americký Summit, Kramerovým pravidlem bez použití řádkových úprav, uvažujeme-li pouze instrukce sčítání, odčítání, násobení a dělení, kterých provede $200,8 \cdot 10^{15}$ za sekundu?

S Pythagorem přesně a rychle

Kramerovo pravidlo pro řešení soustav lin. rovnic: počet operací

Uvažujme soustavu n lineárních rovnic o n neznámých mající právě jedno řešení.

Kramerovo pravidlo

$$x_i = \frac{D_i}{D} \quad \text{pro } i = 1, 2, \dots, n$$

vyžaduje n dělení a výpočet $n + 1$ determinantů řádu n . Např. pro $n = 3$

$$D = \begin{vmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{vmatrix} = 1 \begin{vmatrix} 5 & 6 \\ 8 & 9 \end{vmatrix} - 2 \begin{vmatrix} 4 & 6 \\ 7 & 9 \end{vmatrix} + 3 \begin{vmatrix} 4 & 5 \\ 7 & 8 \end{vmatrix} = 1 \cdot (5 \cdot 9 - 6 \cdot 8) - 2 \cdot (4 \cdot 9 - 6 \cdot 7) + 3 \cdot (4 \cdot 8 - 5 \cdot 7)$$

je třeba $N(3) = 3 + 3 N(2) = 3 + 3 \cdot 2$ násobení a $M(3) = 2 + 3 M(2)$ sčítání/odčítání.

Kramerovo pravidlo s výpočtem determinantů rozvojem podle řádků vyžaduje

- n dělení,
- $(n + 1) N(n)$ násobení, kde $N(n) = n (1 + N(n - 1))$ a $N(1) = 0$ a
- $(n + 1) M(n)$ sčítání/odčítání, kde $M(n) = n - 1 + n M(n - 1)$ a $M(1) = 0$.

S Pythagorem přesně a rychle

Kramerovo pravidlo pro řešení soustav lin. rovnic: počet operací

Kramerovo pravidlo s výpočtem determinantů rozvojem podle řádků vyžaduje

$$\text{Op}(n) = n + (n + 1)(N(n) + M(n)) \text{ operací}, \quad \text{CPU}(n) = \frac{\text{Op}(n)}{33,8\text{e}15} [\text{s}],$$

kde $N(n) = n(1 + N(n - 1))$, $N(1) = 0$ a $M(n) = n(1 + M(n - 1)) - 1$, $M(1) = 0$.

n	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$N(n)$	0	2	9	40	205	1236	8659	69280	623529	6236300
$M(n)$	0	1	5	23	119	719	5039	40319	362879	3628799
$\text{Op}(n)$	1	11	59	319	1949	13691	109591	986399	9864089	108505099
$\text{CPU}(n)$	5,0e-18	5,5e-17	2,9e-16	1,6e-15	9,7e-15	6,8e-14	5,4e-13	4,9e-12	4,9e-11	5,4e-10
n	11	12	13	14	15	...	18	19	20	21
$N(n)$	6,9e7	8,2e8	1,1e10	1,5e11	2,2e12	...	1,1e16	2,1e17	4,2e18	8,8e19
$M(n)$	4,0e7	4,8e8	6,2e9	8,7e10	1,3e12	...	0,6e16	1,2e17	2,4e18	5,1e19
$\text{Op}(n)$	1,3e9	1,7e10	2,4e11	3,6e12	5,7e13	...	3,3e17	6,6e18	1,4e20	3,1e21
$\text{CPU}(n)$	6,5e-9	8,4e-8	1,2e-6	1,8e-5	2,8e-4	...	1,65	32,9	691,6	1,5e4

S Pythagorem přesně a rychle

Kramerovo pravidlo pro řešení soustav lin. rovnic

Jakou největší čtvercovou soustavu lineárních rovnic by vypočítal za 1 hodinu nejlepší, viz www.top500.org, počítač na světě, americký Summit, Kramerovým pravidlem bez použití řádkových úprav, uvažujeme-li pouze instrukce sčítání, odčítání, násobení a dělení, kterých provede $200,8 \cdot 10^{15}$ za sekundu?

20 rovnic

Motto

,,Raději budu počítat na starém počítači novou metodou než naopak.”

Prof. Philippe Toint

S Pythagorem přesně a rychle

Osnova

- Geometrie soustav lineárních rovnic
- Pythagorova věta, projekce bodu na přímku a rovinu, MP3, JPEG
- Numerické integrování
- Numerické řešení diferenciálních rovnic
- Aplikace: ultrazvuková diagnostika letadel, ...
- Otázka do ŠKOMAM CUPu

S Pythagorem přesně a rychle

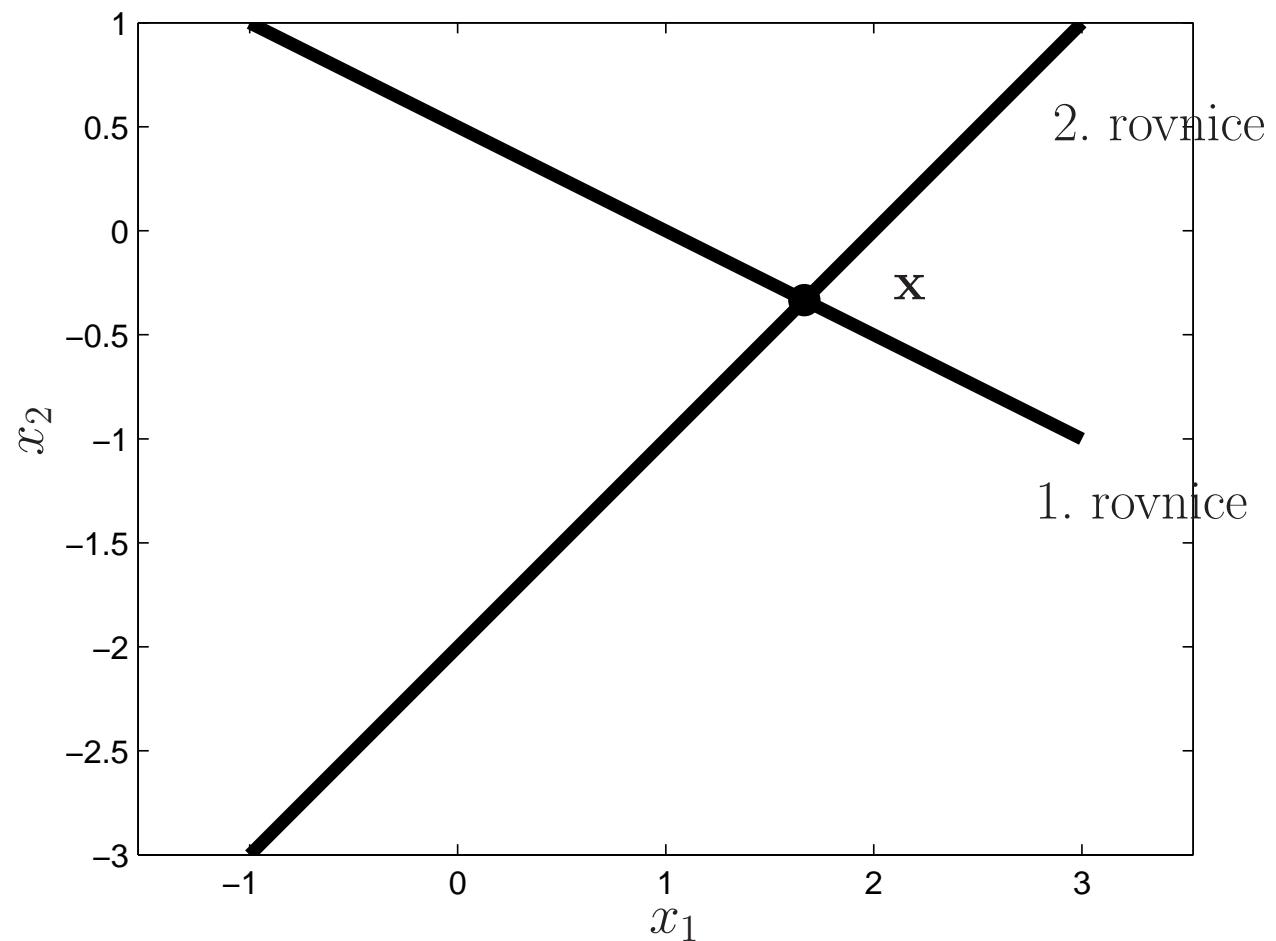
Osnova

- Geometrie soustav lineárních rovnic
- Pythagorova věta, projekce bodu na přímku a rovinu, MP3, JPEG
- Numerické integrování
- Numerické řešení diferenciálních rovnic
- Aplikace: ultrazvuková diagnostika letadel, ...
- Otázka do ŠKOMAM CUPu

Geometrie soustav lineárních rovnic

Pohled po řádcích

$$\begin{aligned}x_1 + 2x_2 &= 1 \\x_1 - x_2 &= 2\end{aligned}$$

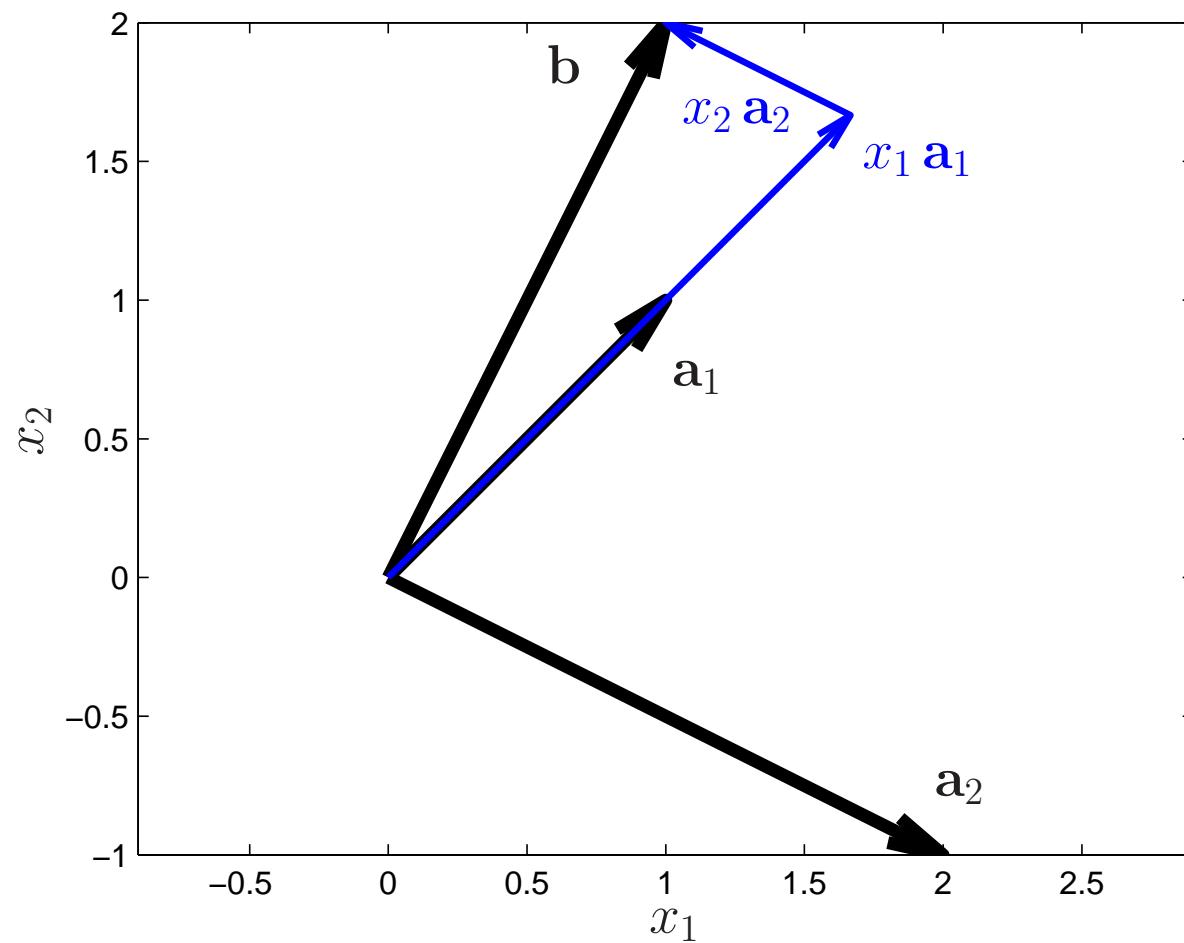

Geometrie soustav lineárních rovnic

Pohled po sloupcích

$$\begin{aligned}x_1 + 2x_2 &= 1 \\x_1 - x_2 &= 2\end{aligned}$$

$$x_1 \underbrace{\begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix}}_{=: \mathbf{a}_1} + x_2 \underbrace{\begin{pmatrix} 2 \\ -1 \end{pmatrix}}_{=: \mathbf{a}_2} = \underbrace{\begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix}}_{=: \mathbf{b}}$$

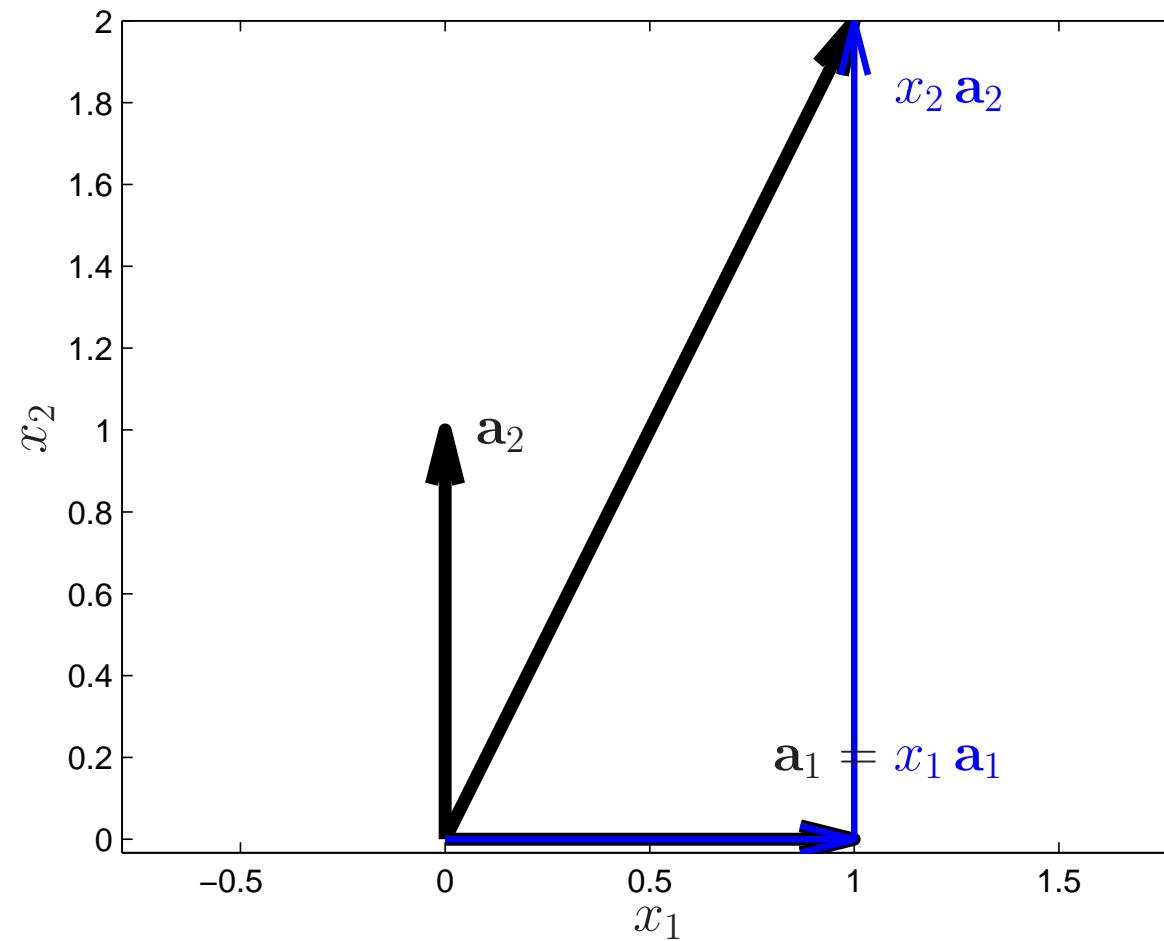

Geometrie soustav lineárních rovnic

Nejjednodušší soustavy: x_1, x_2 „řešíme“ nezávisle

$$\begin{array}{rcl} x_1 & = & 1 \\ x_2 & = & 2 \end{array}$$

$$x_1 \underbrace{\begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}}_{=: \mathbf{a}_1} + x_2 \underbrace{\begin{pmatrix} 0 \\ 1 \end{pmatrix}}_{=: \mathbf{a}_2} = \underbrace{\begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix}}_{=: \mathbf{b}}$$

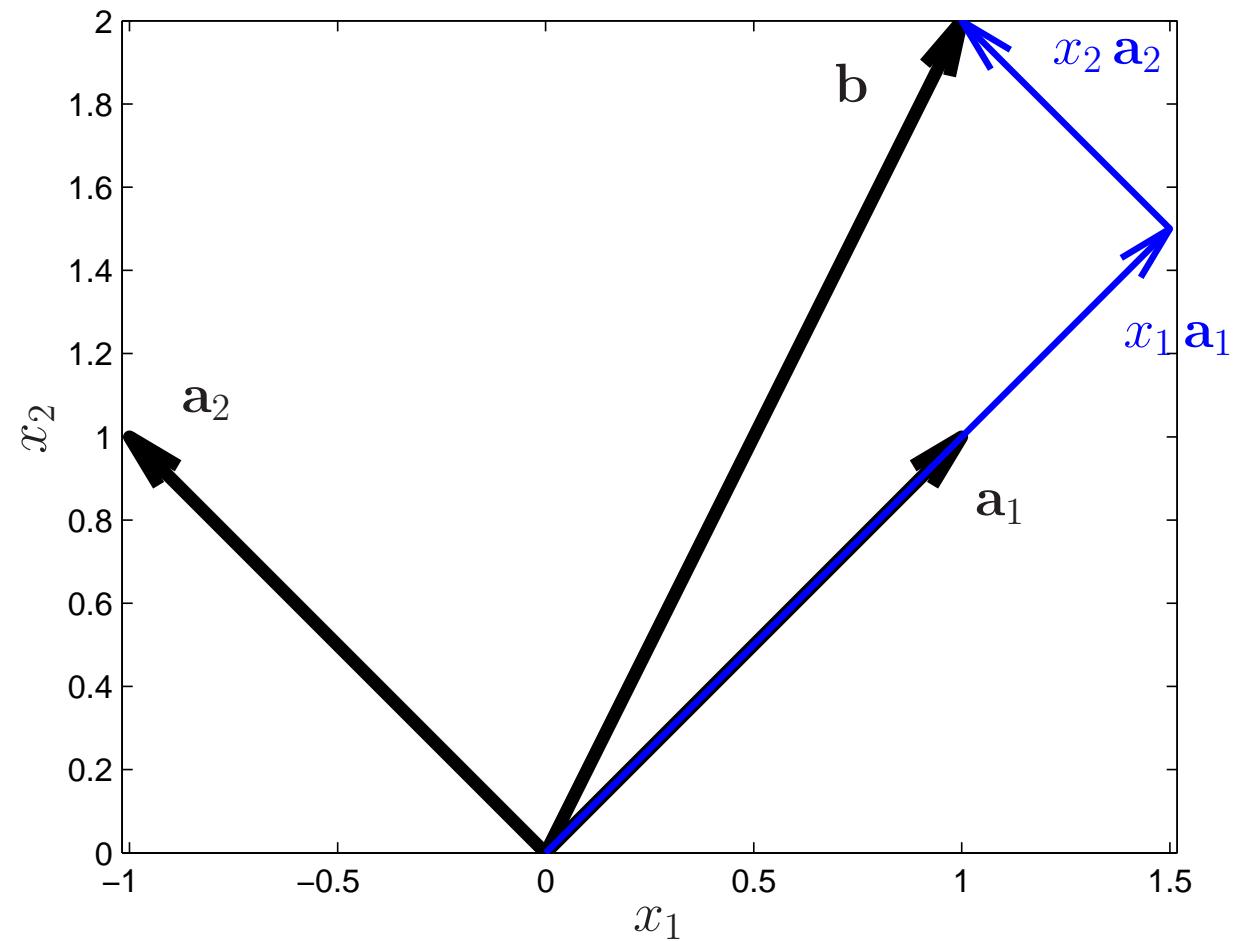

Geometrie soustav lineárních rovnic

x_1, x_2 řešíme nezávisle $\Leftrightarrow \mathbf{a}_1 \perp \mathbf{a}_2$

$$\begin{aligned}x_1 - x_2 &= 1 \\x_1 + x_2 &= 2\end{aligned}$$

$$x_1 \underbrace{\begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix}}_{=: \mathbf{a}_1} + x_2 \underbrace{\begin{pmatrix} -1 \\ 1 \end{pmatrix}}_{=: \mathbf{a}_2} = \underbrace{\begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix}}_{=: \mathbf{b}}$$

S Pythagorem přesně a rychle

Osnova

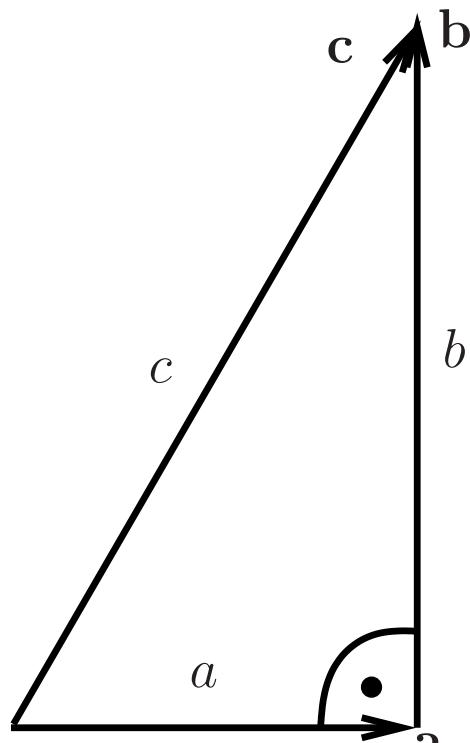
- Geometrie soustav lineárních rovnic
- Pythagorova věta, projekce bodu na přímku a rovinu, MP3, JPEG
- Numerické integrování
- Numerické řešení diferenciálních rovnic
- Aplikace: ultrazvuková diagnostika letadel, ...
- Otázka do ŠKOMAM CUPu

Pythagorova věta

Kolmé (ortogonální) vektory

Pythagorova věta

$$a^2 + b^2 = c^2$$

Vektorový počet

$$\mathbf{a} := \begin{pmatrix} a \\ 0 \end{pmatrix}, \quad \mathbf{b} := \begin{pmatrix} 0 \\ b \end{pmatrix}, \quad \mathbf{c} = \mathbf{a} + \mathbf{b} := \begin{pmatrix} a+0 \\ 0+b \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a \\ b \end{pmatrix}$$

Velikost (norma) vektoru

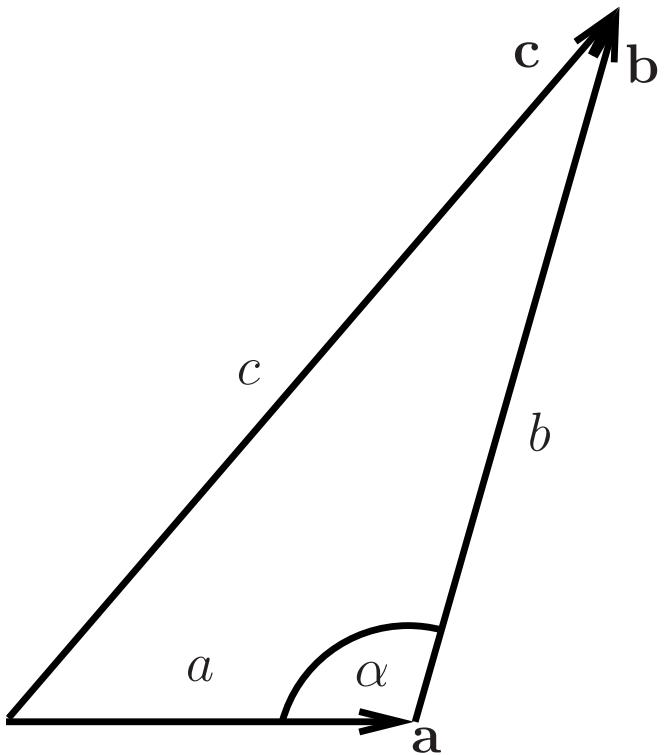
$$c := \|\mathbf{c}\| = \left\| \begin{pmatrix} a \\ b \end{pmatrix} \right\| := \sqrt{a^2 + b^2}$$

Pythagorova věta

Nekolmé vektory

Vektorový počet

$$\mathbf{a} := \begin{pmatrix} a_1 \\ a_2 \end{pmatrix}, \quad \mathbf{b} := \begin{pmatrix} b_1 \\ b_2 \end{pmatrix}, \quad \mathbf{c} = \mathbf{a} + \mathbf{b} := \begin{pmatrix} a_1 + b_1 \\ a_2 + b_2 \end{pmatrix}$$

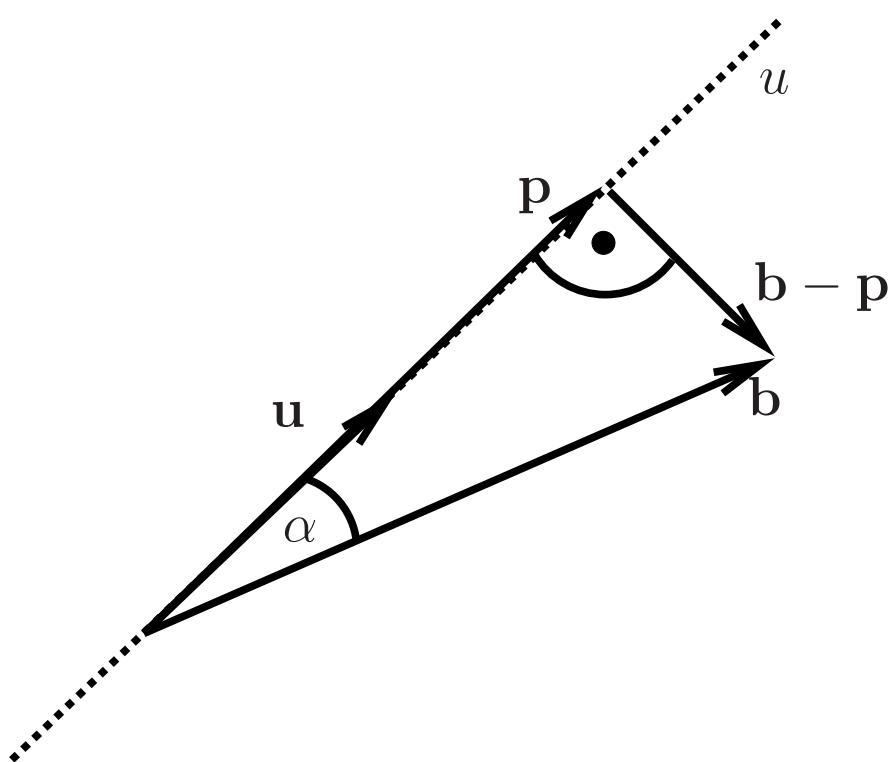
Kvadrát velikosti vektoru, Kosinová věta

$$\begin{aligned} c^2 &= \|\mathbf{c}\|^2 = \left\| \begin{pmatrix} a_1 + b_1 \\ a_2 + b_2 \end{pmatrix} \right\|^2 = \\ &= (a_1 + b_1)^2 + (a_2 + b_2)^2 = \\ &= \underbrace{(a_1)^2 + (a_2)^2}_{=\|\mathbf{a}\|^2} + \underbrace{(b_1)^2 + (b_2)^2}_{=\|\mathbf{b}\|^2} + 2 \underbrace{(a_1 b_1 + a_2 b_2)}_{=: \mathbf{a} \cdot \mathbf{b} = \cos(\alpha) \|\mathbf{a}\| \|\mathbf{b}\|} \\ &= a^2 + b^2 + 2 \cos(\alpha) a b \end{aligned}$$

$$\alpha = \frac{\pi}{2} \Leftrightarrow \mathbf{a} \cdot \mathbf{b} = 0: \text{Pythagorova} \equiv \text{Kosinová věta}$$

Projekce bodu na přímku a rovinu

Projekce (ortogonální) bodu na přímku

Dáno: přímka u se směrem $\mathbf{u}$ a bod $\mathbf{b}$.

Úloha:

Hledáme $\mathbf{p} := x\mathbf{u}$: $\mathbf{u} \perp (\mathbf{b} - \mathbf{p})$

Tj.

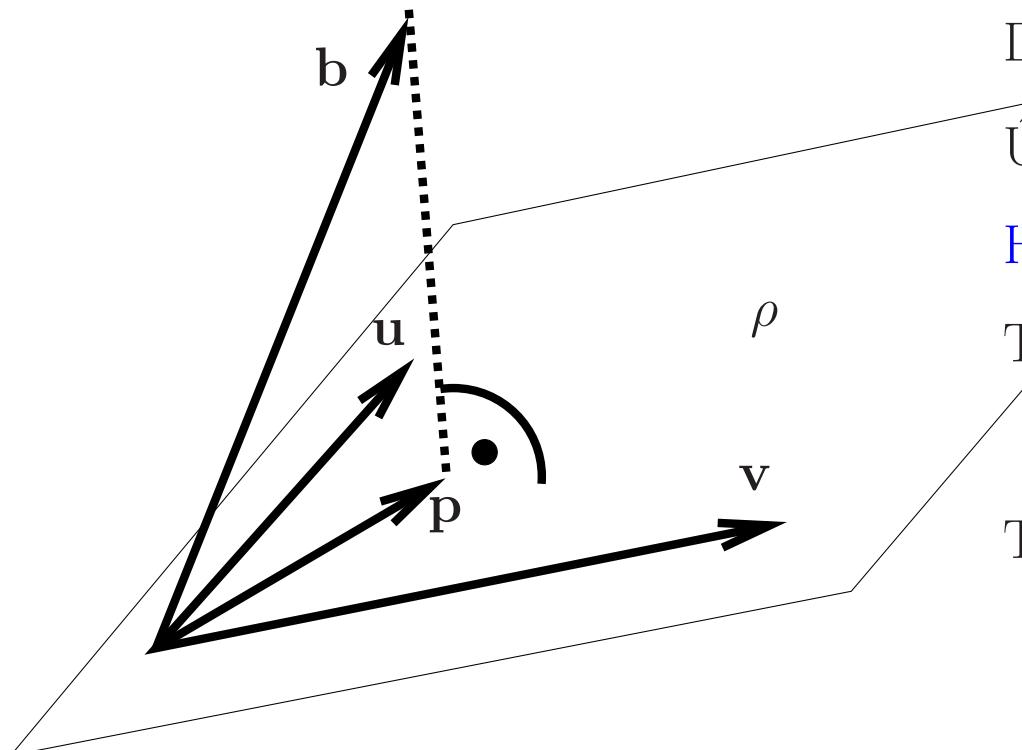
$$\mathbf{u} \cdot (\mathbf{b} - x\mathbf{u}) = 0 \Leftrightarrow x = \frac{\mathbf{u} \cdot \mathbf{b}}{\mathbf{u} \cdot \mathbf{u}} = \cos(\alpha) \frac{\|\mathbf{b}\|}{\|\mathbf{u}\|},$$

což není překvapivé:

$$\|\mathbf{p}\| = \|x\mathbf{u}\| = \left\| \cos(\alpha) \frac{\|\mathbf{b}\|}{\|\mathbf{u}\|} \mathbf{u} \right\| = \cos(\alpha) \|\mathbf{b}\|.$$

Projekce bodu na přímku a rovinu

Projekce (ortogonální) bodu na rovinu

Dáno: rovina ρ se směry $\mathbf{u}, \mathbf{v}$ a bod $\mathbf{b}$.

Úloha:

Hledáme $\mathbf{p} := x\mathbf{u} + y\mathbf{v}$: $\mathbf{u} \perp (\mathbf{b} - \mathbf{p})$ a $\mathbf{v} \perp (\mathbf{b} - \mathbf{p})$

Tj.

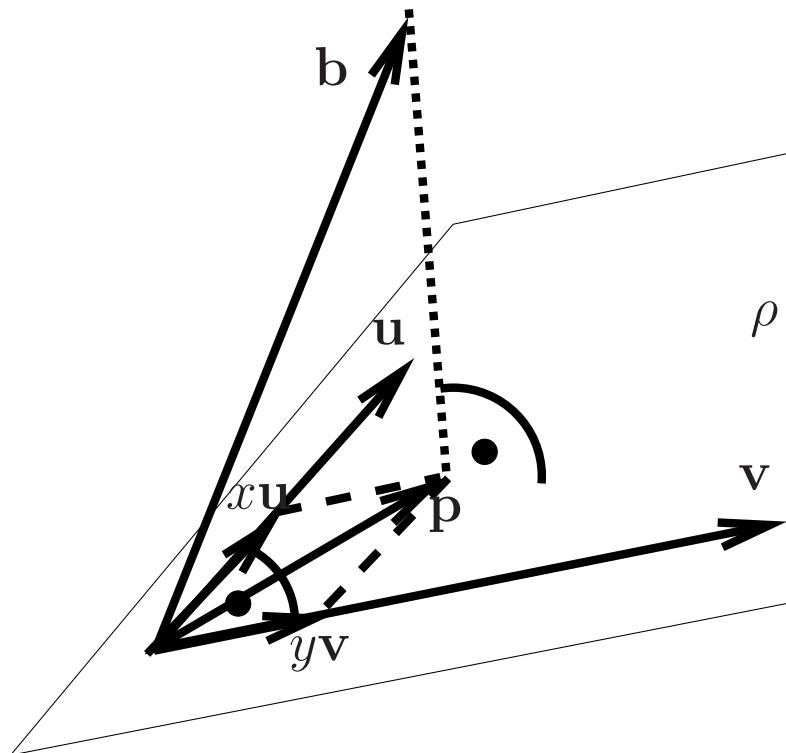
$$\mathbf{u} \cdot (\mathbf{b} - x\mathbf{u} - y\mathbf{v}) = 0 \text{ a } \mathbf{v} \cdot (\mathbf{b} - x\mathbf{u} - y\mathbf{v}) = 0.$$

To je soustava 2 lineárních rovnic o 2 neznámých:

$$x \begin{pmatrix} \mathbf{u} \cdot \mathbf{u} \\ \mathbf{v} \cdot \mathbf{u} \end{pmatrix} + y \begin{pmatrix} \mathbf{u} \cdot \mathbf{v} \\ \mathbf{v} \cdot \mathbf{v} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \mathbf{u} \cdot \mathbf{b} \\ \mathbf{v} \cdot \mathbf{b} \end{pmatrix}.$$

Projekce bodu na přímku a rovinu

Projekce (ortogonální) bodu na rovinu

Dáno: rovina ρ se směry $\mathbf{u}, \mathbf{v}$ a bod $\mathbf{b}$.

Úloha:

Hledáme $\mathbf{p} := x\mathbf{u} + y\mathbf{v}$: $\mathbf{u} \perp (\mathbf{b} - \mathbf{p})$ a $\mathbf{v} \perp (\mathbf{b} - \mathbf{p})$

Tj.

$$\mathbf{u} \cdot (\mathbf{b} - x\mathbf{u} - y\mathbf{v}) = 0 \text{ a } \mathbf{v} \cdot (\mathbf{b} - x\mathbf{u} - y\mathbf{v}) = 0.$$

To je soustava 2 lineárních rovnic o 2 neznámých:

$$x \begin{pmatrix} \mathbf{u} \cdot \mathbf{u} \\ \mathbf{v} \cdot \mathbf{u} \end{pmatrix} + y \begin{pmatrix} \mathbf{u} \cdot \mathbf{v} \\ \mathbf{v} \cdot \mathbf{v} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \mathbf{u} \cdot \mathbf{b} \\ \mathbf{v} \cdot \mathbf{b} \end{pmatrix}.$$

$\mathbf{u} \perp \mathbf{v}$: Projekce na ρ je součtem projekcí na u a v ,

$$\mathbf{p} = \underbrace{\frac{\mathbf{u} \cdot \mathbf{b}}{\mathbf{u} \cdot \mathbf{u}}}_{=x} \mathbf{u} + \underbrace{\frac{\mathbf{v} \cdot \mathbf{b}}{\mathbf{v} \cdot \mathbf{v}}}_{=y} \mathbf{v}.$$

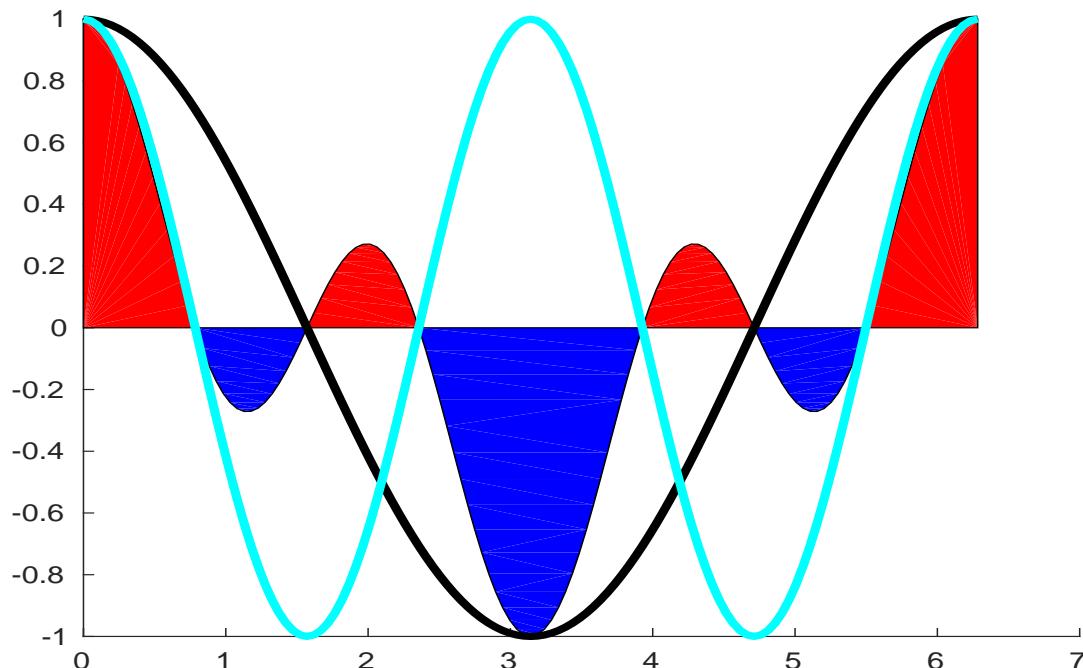
MP3, JPEG

Kolmé funkce

Funkce $(\cos(kt))_{k=0}^{\infty}$, $(\sin(kt))_{k=1}^{\infty}$ jsou navzájem kolmé vzhledem ke skalárnímu součinu

$$f \cdot g := \int_0^{2\pi} f(t) g(t) dt \approx \sum_{j=1}^N f\left(\frac{2\pi}{N}j\right) g\left(\frac{2\pi}{N}j\right) \frac{2\pi}{N}$$

Např. $\cos(t) \cdot \cos(2t) = 0$:

MP3, JPEG

Fourierova řada

Funkce $(\cos(kt))_{k=0}^{\infty}$, $(\sin(kt))_{k=1}^{\infty}$ jsou navzájem kolmé vzhledem ke skalárnímu součinu

$$f \cdot g := \int_0^{2\pi} f(t) g(t) dt \approx \sum_{j=1}^N f\left(\frac{2\pi}{N}j\right) g\left(\frac{2\pi}{N}j\right) \frac{2\pi}{N}$$

Rozumnou funkci $b(t)$ můžeme nahradit částečným součtem Fourierovy řady

$$b(t) \approx b_n(t) := \sum_{k=0}^n \frac{\cos(kt) \cdot b(t)}{\|\cos(kt)\|^2} \cos(kt) + \sum_{k=1}^n \frac{\sin(kt) \cdot b(t)}{\|\sin(kt)\|^2} \sin(kt).$$

Jedná se o projekci $b(t)$ do podprostoru (roviny) harmonických funkcí.

MP3-komprese

Dáno: signál $b(t)$ a práh $\varepsilon \in (0, 1)$.

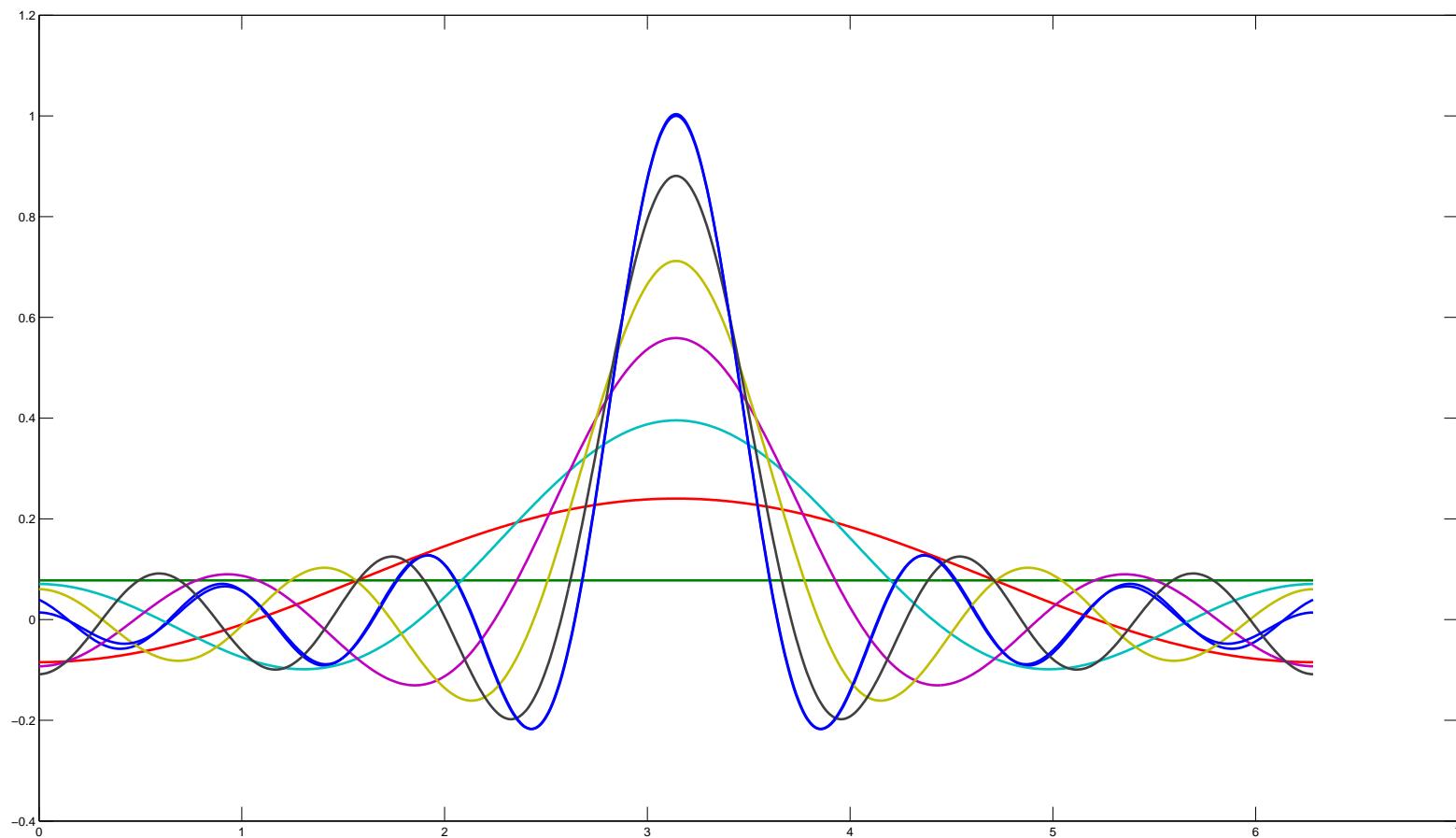
Úloha:

Hledáme nejmenší $n \in \mathbb{N}$ a $b_n(t) : \|b(t) - b_n(t)\| \leq \varepsilon \|b(t)\|$.

Kolmost báze + strom. hierarchie $\Rightarrow n \log n$ aritm. instukcí (vers. n^3)

MP3, JPEG

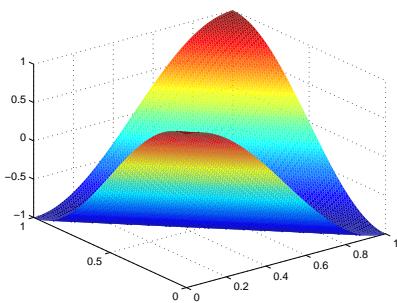
MP3-komprese: $b(t) := \text{sinc}(2\pi(t - 1)) \approx b_0(t), b_1(t), b_2(t), b_3(t), b_4(t), b_5(t)$

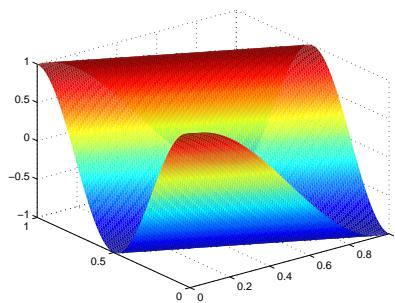
MP3, JPEG

JPEG-komprese: Fourierova báze $f_{jk}(x, y) := e^{\omega(jx+ky)}$

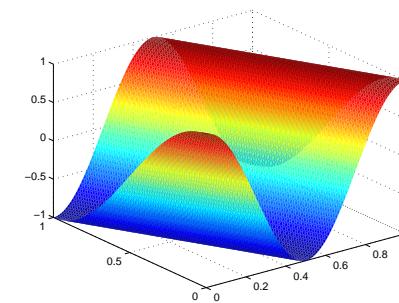
$\text{Re } f_{11}(x, y)$

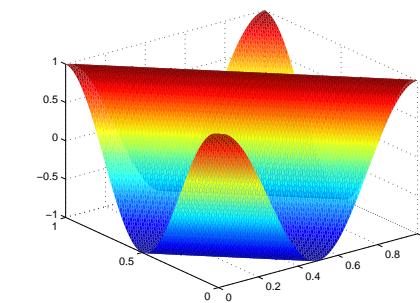
$\text{Re } f_{12}(x, y)$

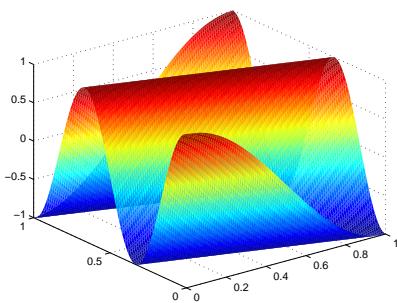
$\text{Re } f_{21}(x, y)$

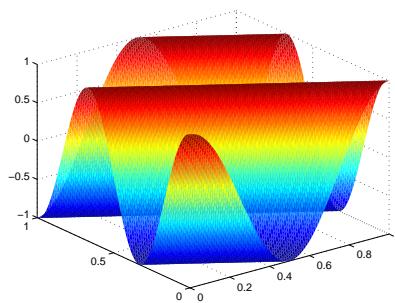
$\text{Re } f_{22}(x, y)$

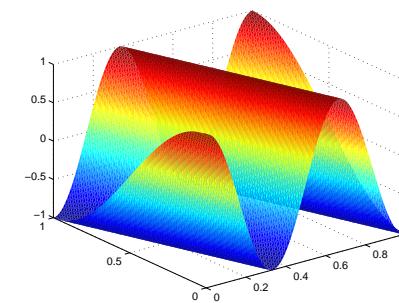
$\text{Re } f_{13}(x, y)$

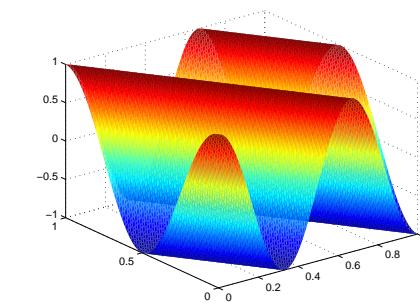
$\text{Re } f_{23}(x, y)$

$\text{Re } f_{31}(x, y)$

$\text{Re } f_{32}(x, y)$

MP3, JPEG

JPEG-komprese $\equiv$ projekce do (hyper)roviny

bitmapa

5%-komprese Fourierovou bází

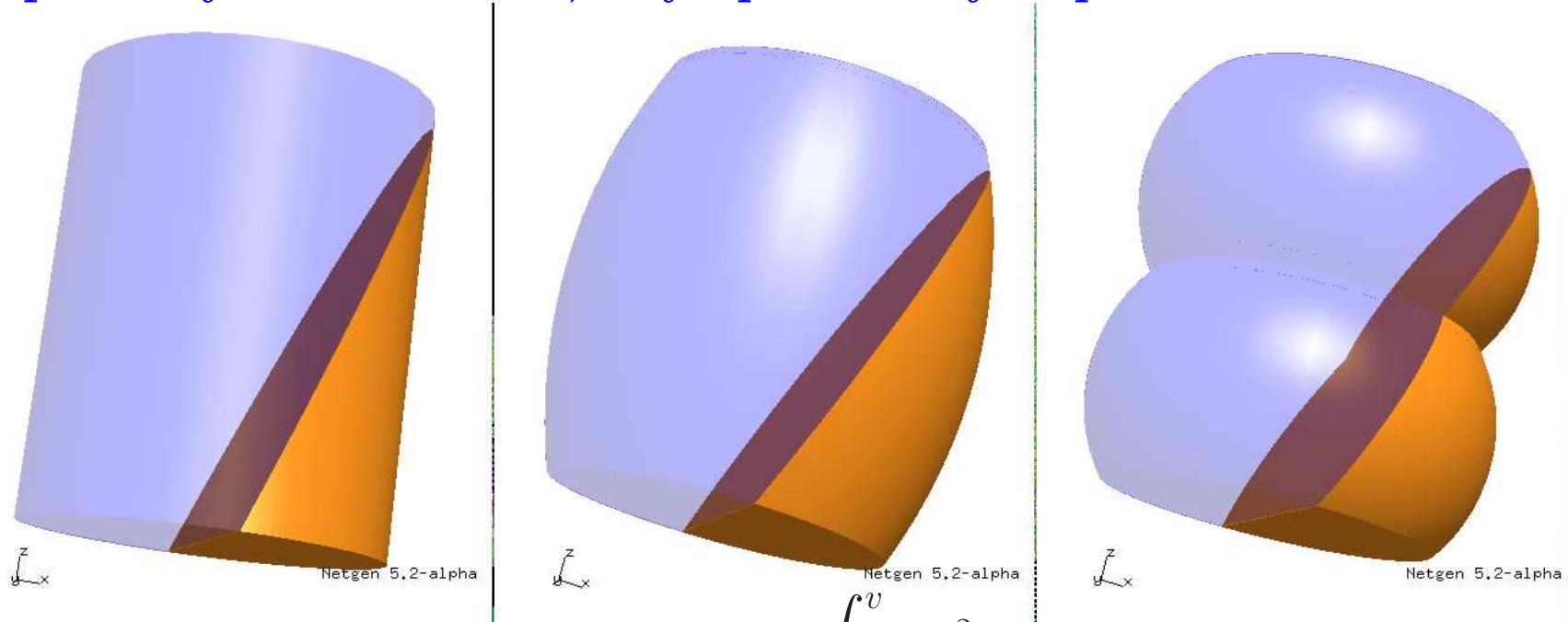
S Pythagorem přesně a rychle

Osnova

- Geometrie soustav lineárních rovnic
- Pythagorova věta, projekce bodu na přímku a rovinu, MP3, JPEG
- Numerické integrování
- Numerické řešení diferenciálních rovnic
- Aplikace: ultrazvuková diagnostika letadel, ...
- Otázka do ŠKOMAM CUPu

Numerické integrování

Kolik piva zbývá ve sklenici, když pivo zakrývá půlku dna?

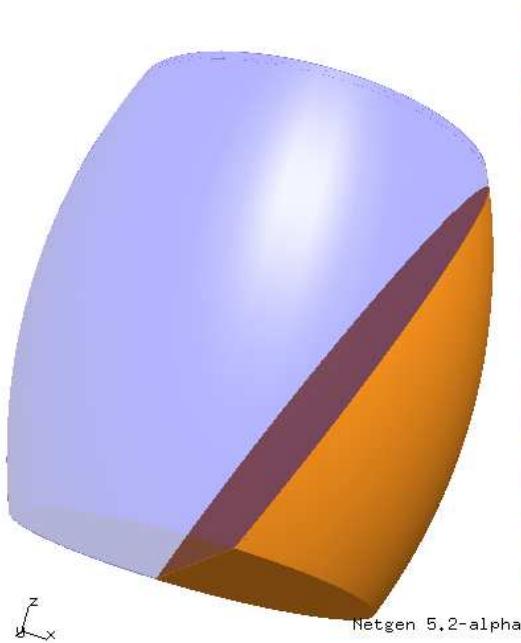
$$\text{Objem sklenice} = \int_0^v \pi r^2(z) dz,$$

$$\text{Objem piva} = \int_0^v \underbrace{\left[r^2(z) \arccos \left(\frac{r(v)}{v} \frac{z}{r(z)} \right) - \frac{r(v)}{v} z \sqrt{r^2(z) - \frac{r^2(v)}{v^2} z^2} \right]}_{=:f(z)} dz,$$

kde $r(z) : \langle 0, v \rangle \mapsto \mathbb{R}_+$ je tvar (pláště) sklenice a v je výška sklenice.

Numerické integrování

Kolik piva zbývá ve sklenici, když pivo zakrývá půlku dna?

Např. $v := 1$, $r(z) := \frac{1}{4}(1 + z(1 - z))$:

$$\text{Objem sklenice} = \int_0^1 \pi r^2(z) dz = \frac{41}{120} \pi \approx 1.07337748997651$$

$$\text{Objem piva} = \int_0^1 f(z) dz \approx \int_0^1 p_n(z) dz = \sum_{i=0}^n w_i f(z_i) =: I_n$$

kde $p_n(z)$ je polynom stupně n , který prochází $f(z)$ v kořenech $z_0, z_1, \dots, z_n \in (0, 1)$ Legendreova ortogonálního polynomu $L_{n+1}(z)$.

n	I_n	n	I_n
1	0.07740951417294347	7	0.06643671413731998
2	0.06553899985493714	8	0.06643729131780218
3	0.06637347291541409	9	0.06643757022093867
4	0.06642069316066881	10	0.06643771627809419
5	0.06643189208136203	11	0.06643779783358168
6	0.06643538893431605	12	0.06643784582290042
		16	0.06643791490228415
		20	0.06643792997094274
		24	0.06643793448415233
		32	0.06643793685101656
		40	0.06643793735796341
		48	0.06643793750795548

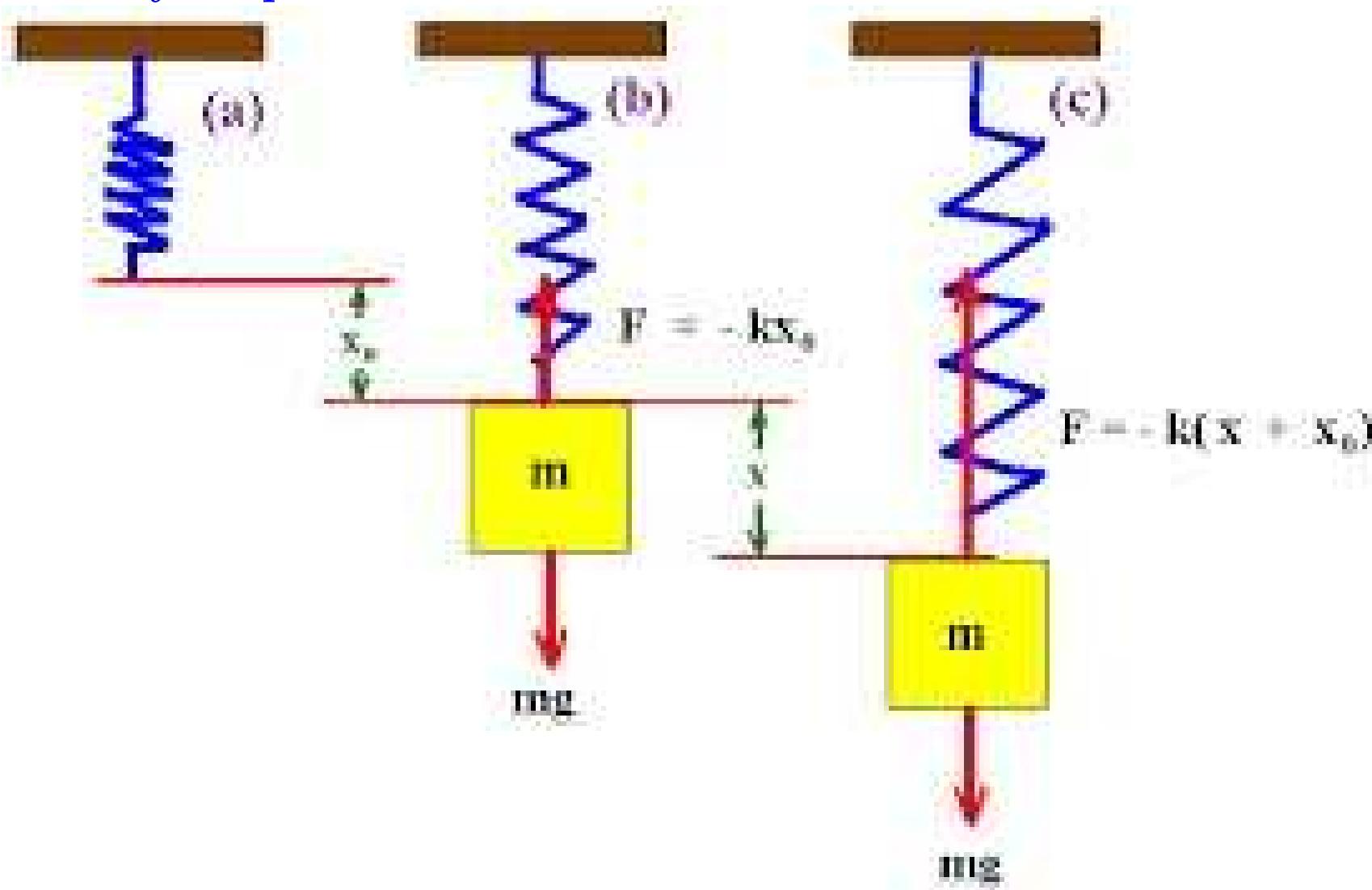
S Pythagorem přesně a rychle

Osnova

- Geometrie soustav lineárních rovnic
- Pythagorova věta, projekce bodu na přímku a rovinu, MP3, JPEG
- Numerické integrování
- Numerické řešení diferenciálních rovnic
- Aplikace: ultrazvuková diagnostika letadel, ...
- Otázka do ŠKOMAM CUPu

Numerické řešení diferenciálních rovnic

Volné kmity na pružině

Numerické řešení diferenciálních rovnic

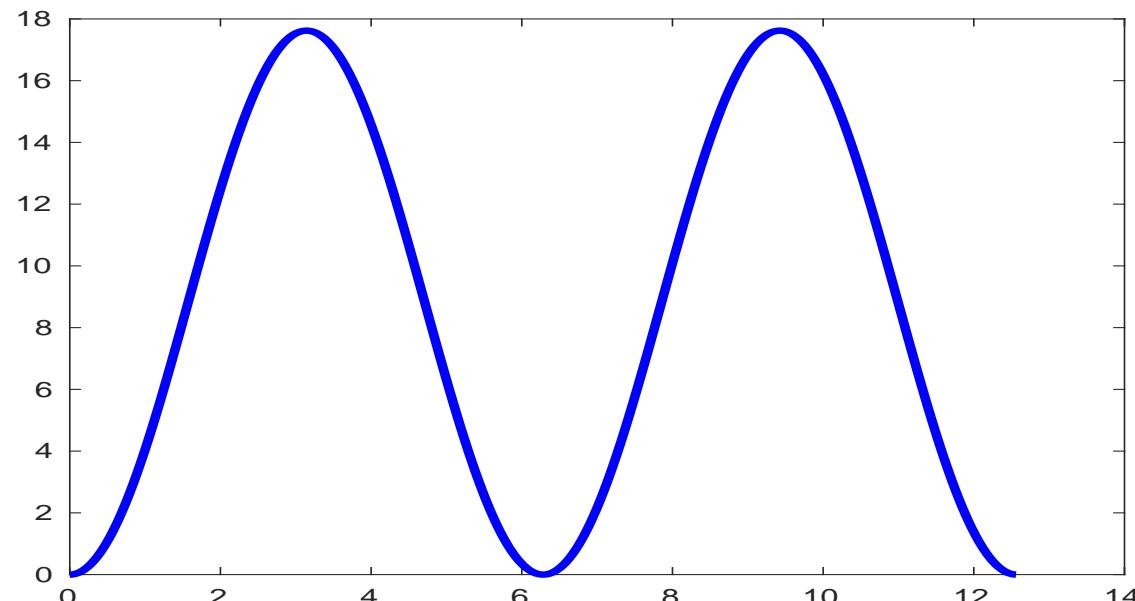
Volné kmity na pružině

Je dána počát. výchylka x_0 , tříhové zrychlení g , hmotnost tělesa m a tuhost pružiny k . Hledáme trajektorii $x(t)$:

$$\begin{cases} m x''(t) + k x(t) = m g - k x_0, \\ x(0) = 0, \\ x'(0) = 0. \end{cases}$$

Řešení je $x(t) = \left(x_0 - \frac{mg}{k}\right) \left(\cos\left(\sqrt{\frac{k}{m}}t\right) - 1\right)$.

Např. $x_0 = m = k = 1$:

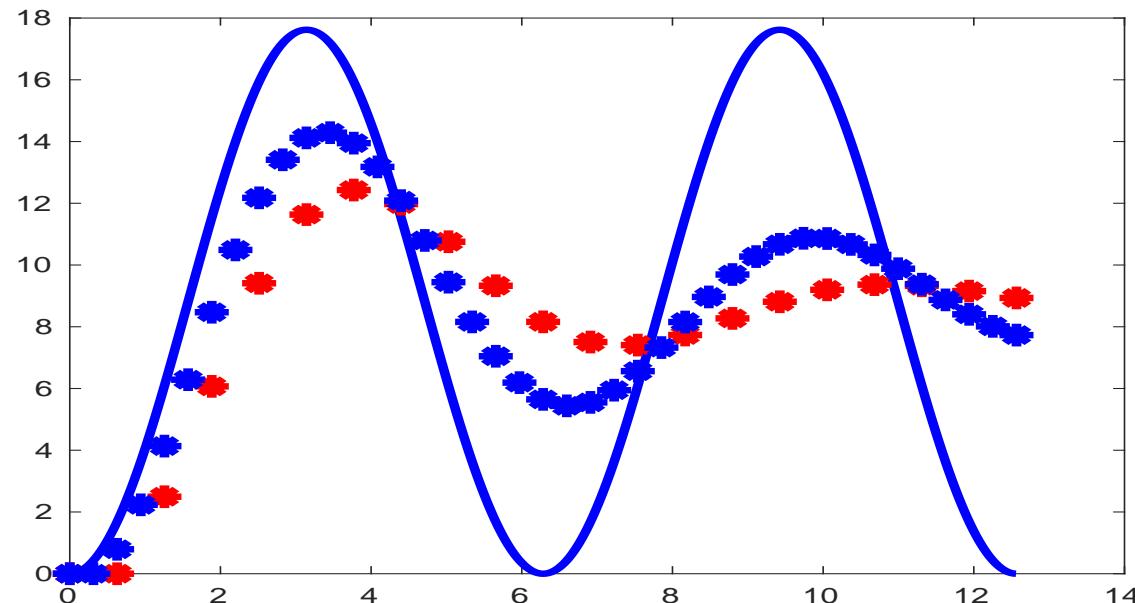
Numerické řešení diferenciálních rovnic

Volné kmity na pružině: numerické řešení Eulerovou metodou

Je dána počát. výchylka x_0 , tříhové zrychlení g , hmotnost tělesa m a tuhost pružiny k . Navíc je dán časový krok Δt . Hledáme přibližné hodnoty $x_j \approx x(t_j)$ v časech $t_j = j\Delta t$:

$$\begin{cases} m \frac{1}{(\Delta t)^2} (x_{j+2} - 2x_{j+1} + x_j) + k x_{j+2} = m g - k x_0, \\ x_0 = 0, \\ \frac{1}{\Delta t} (x_1 - x_0) = 0. \end{cases}$$

Např. $\Delta t = \frac{4\pi}{20}, \frac{4\pi}{40}$:

Numerické řešení diferenciálních rovnic

Volné kmity na pružině: numerické řešení projekcí na polynomy

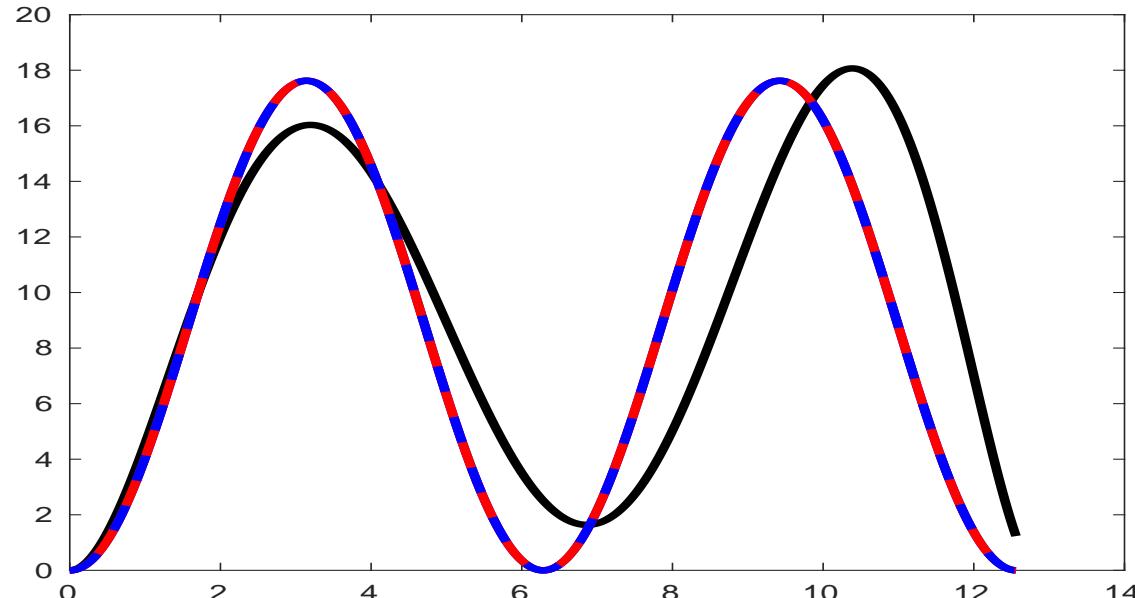
Je dána počát. výchylka x_0 , tíhové zrychlení g , hmotnost tělesa m a tuhost pružiny k .

Navíc je dán stupeň polynomu $n + 2$. Hledáme přibližné řešení

$x_n(t) = \sum_{j=2}^{n+2} \alpha_j t^j \approx x(t) \rightsquigarrow$ Soustava $n + 1$ lineárních rovnic o $n + 1$ neznámých:

$$t^i \cdot (mx_n''(t) + kx_n(t)) = -t^i \cdot (mg - kx_0) \text{ for } i = 0, 1, \dots, n - 2$$

Např. $n = 5, 10$:

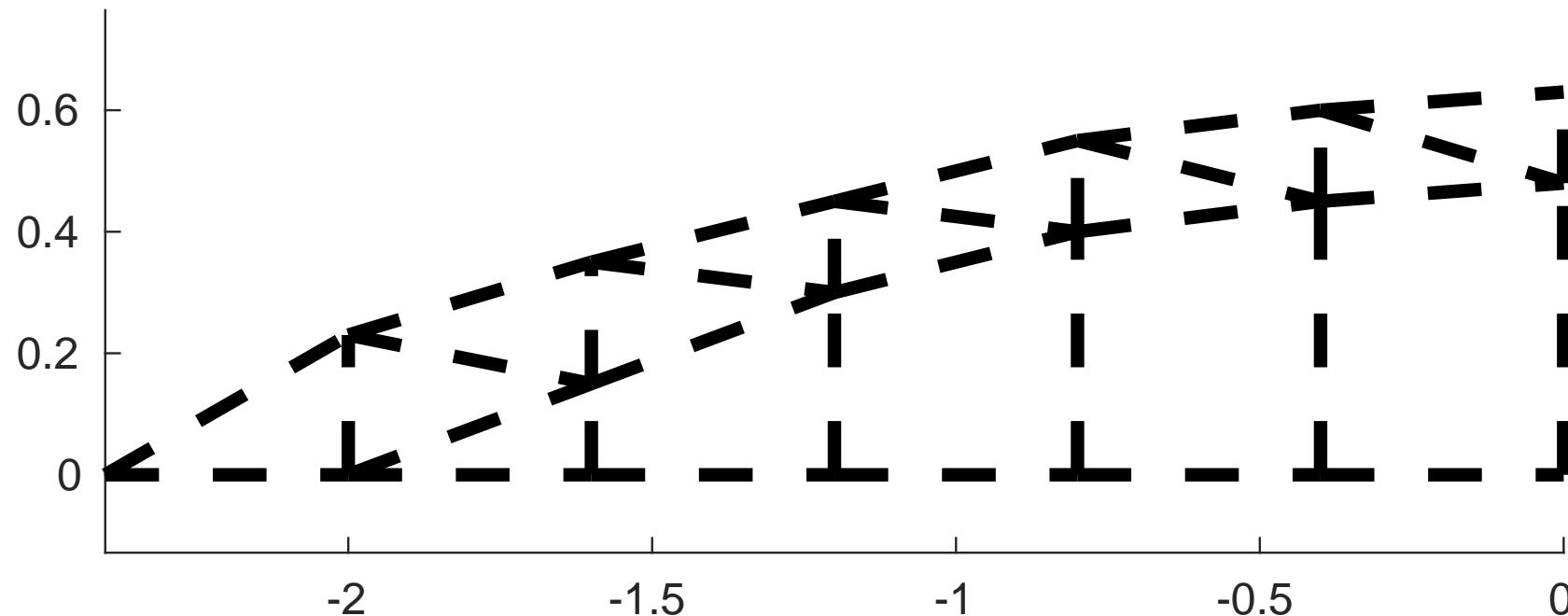
Numerické řešení diferenciálních rovnic

Volné kmity Sýkorova mostu

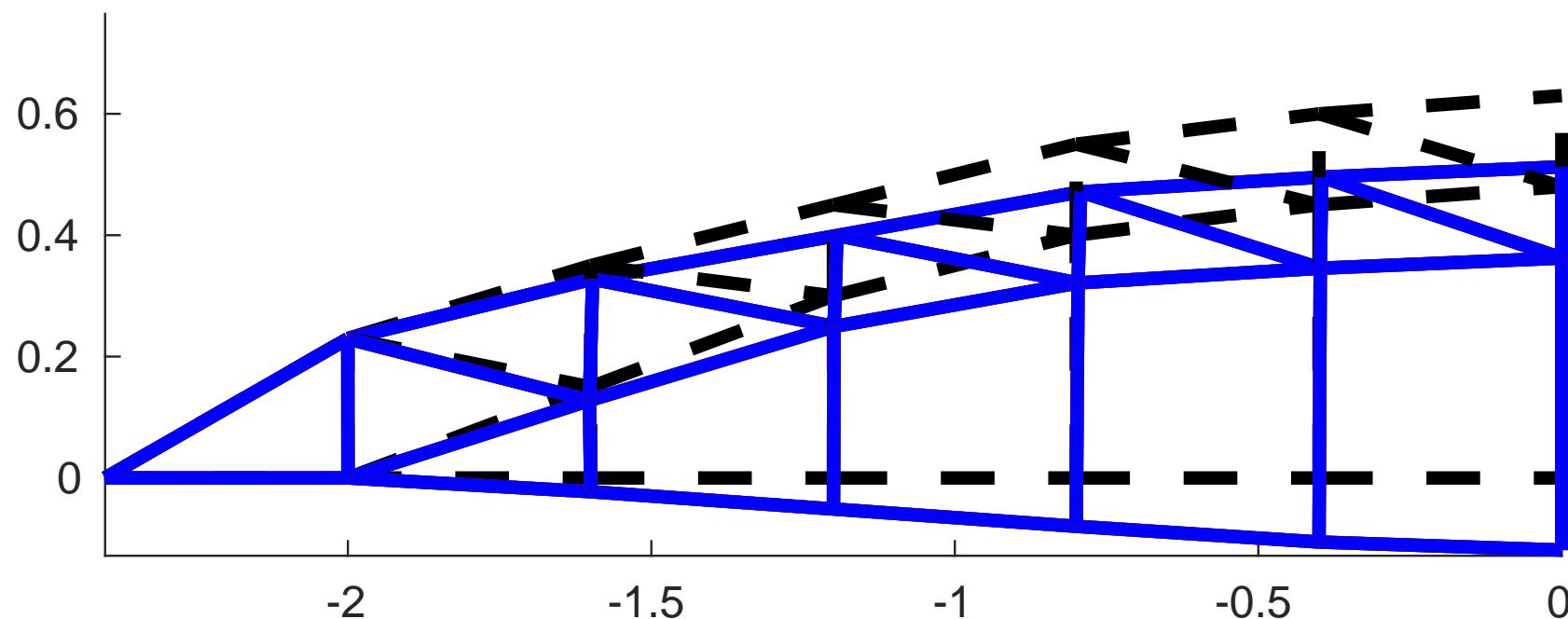
Numerické řešení diferenciálních rovnic

Volné kmity Sýkorova mostu: Euler vers. projekce

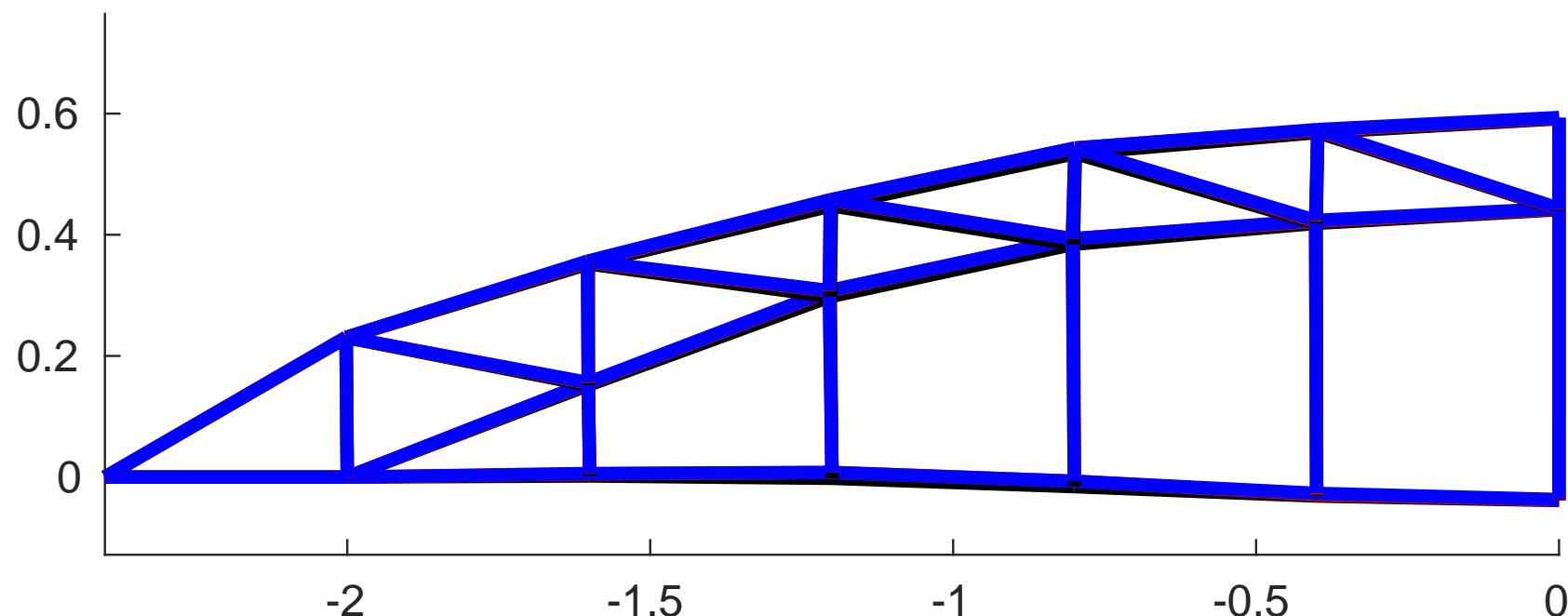
Numerické řešení diferenciálních rovnic

Volné kmity Sýkorova mostu: Euler vers. projekce

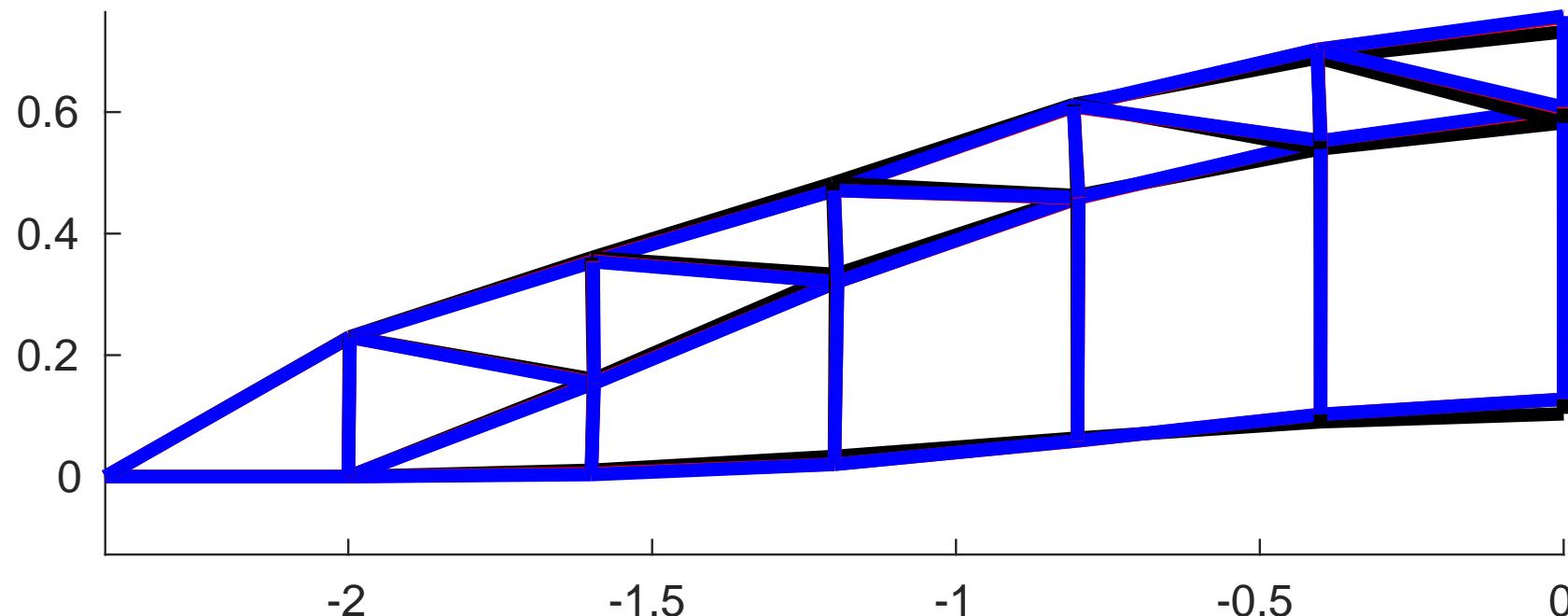
Numerické řešení diferenciálních rovnic

Volné kmity Sýkorova mostu: Euler vers. projekce

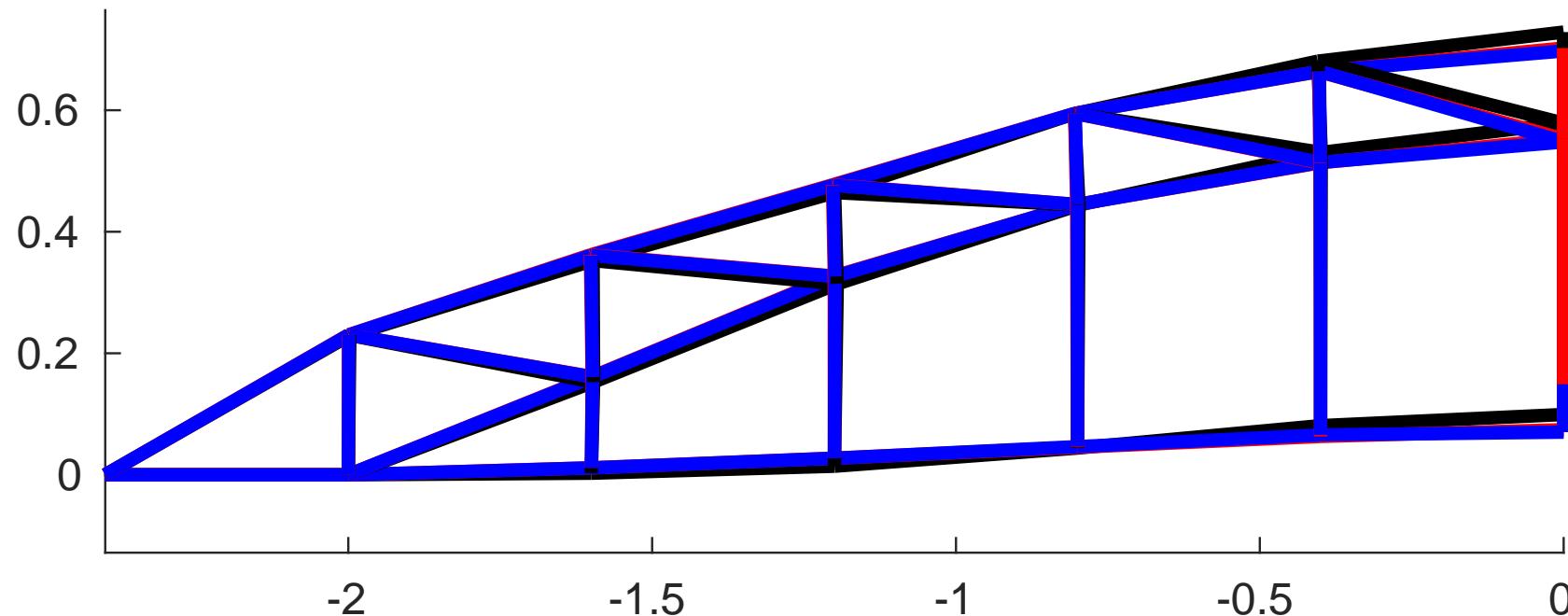
Numerické řešení diferenciálních rovnic

Volné kmity Sýkorova mostu: Euler vers. projekce

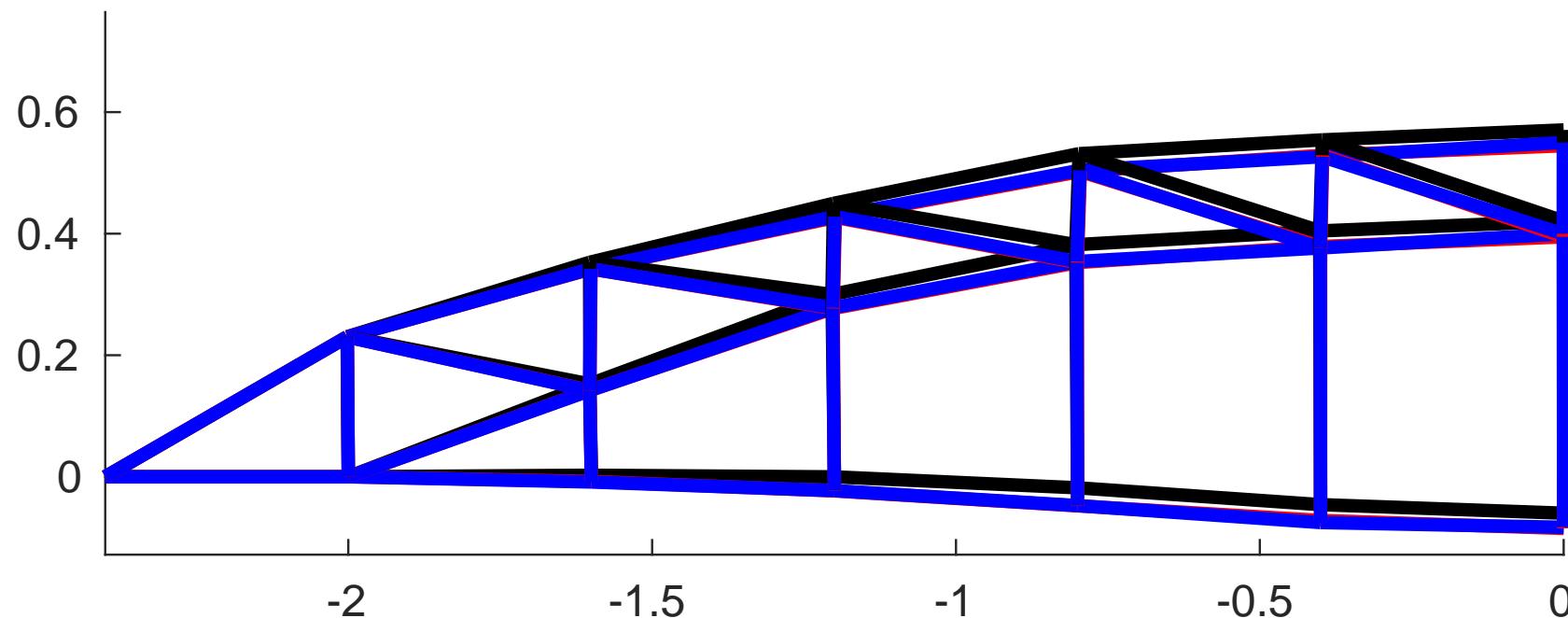
Numerické řešení diferenciálních rovnic

Volné kmity Sýkorova mostu: Euler vers. projekce

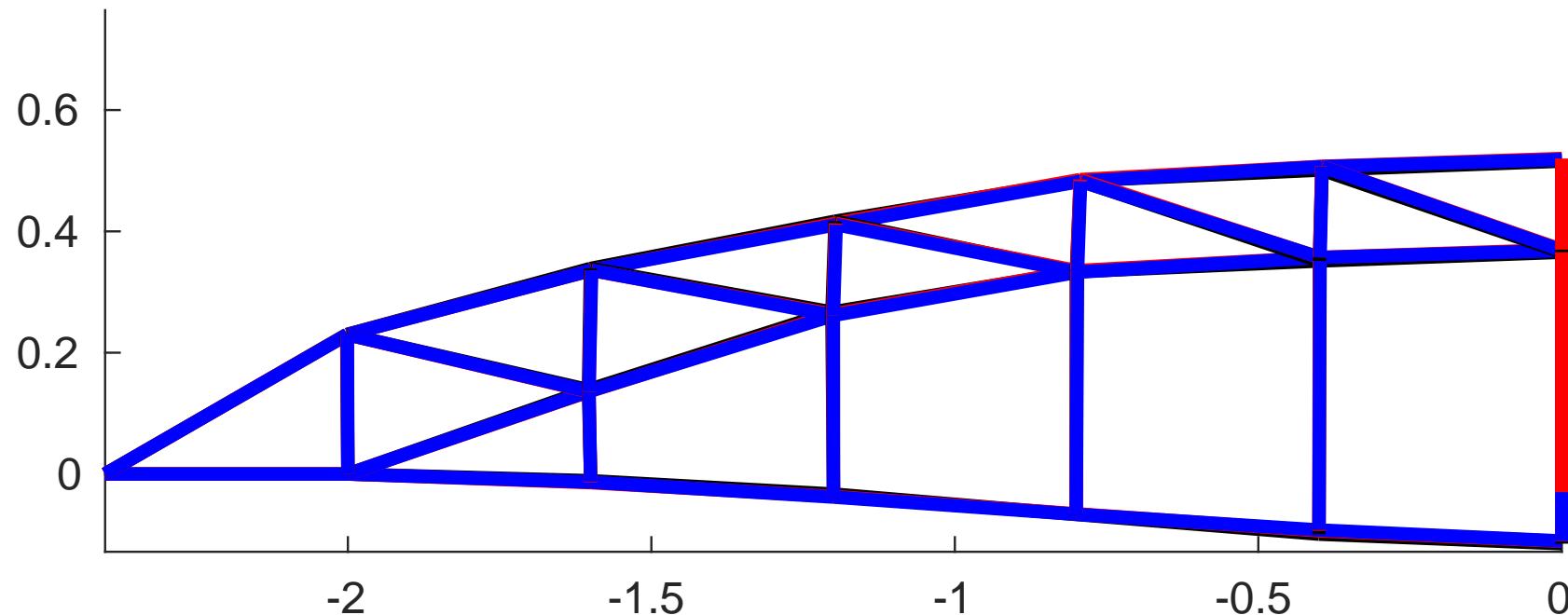
Numerické řešení diferenciálních rovnic

Volné kmity Sýkorova mostu: Euler vers. projekce

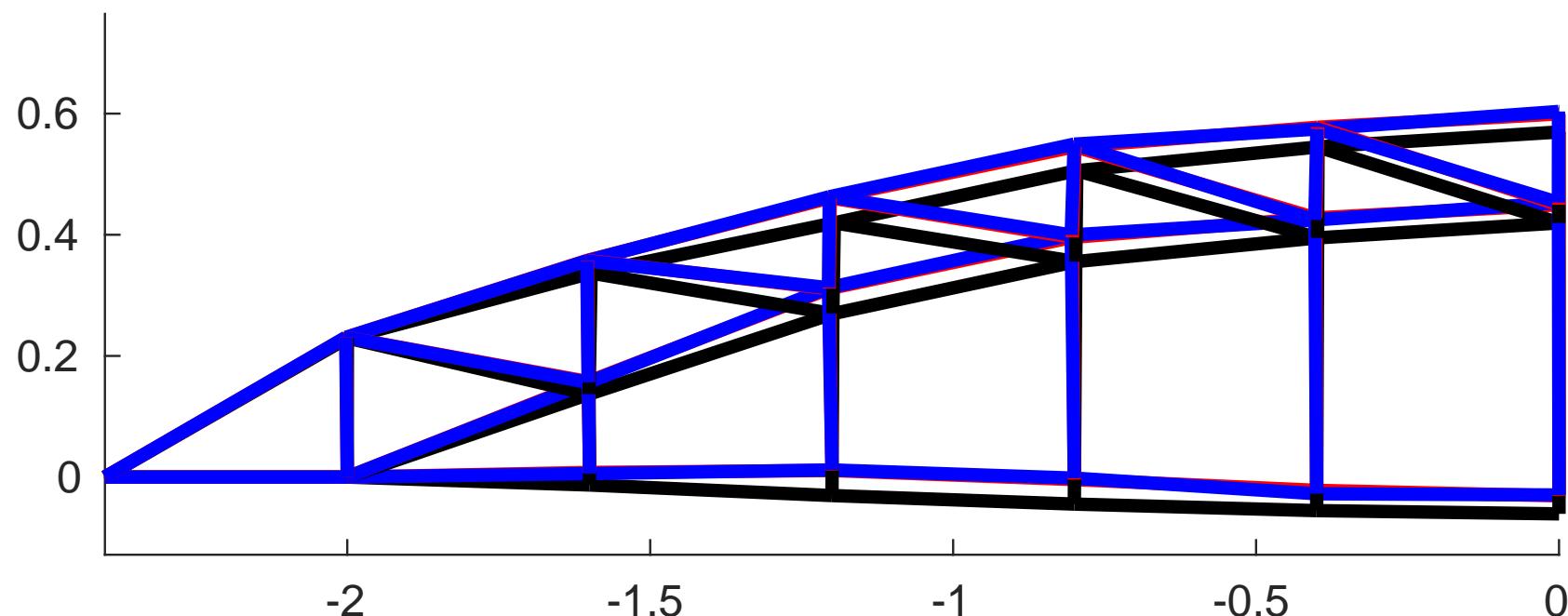
Numerické řešení diferenciálních rovnic

Volné kmity Sýkorova mostu: Euler vers. projekce

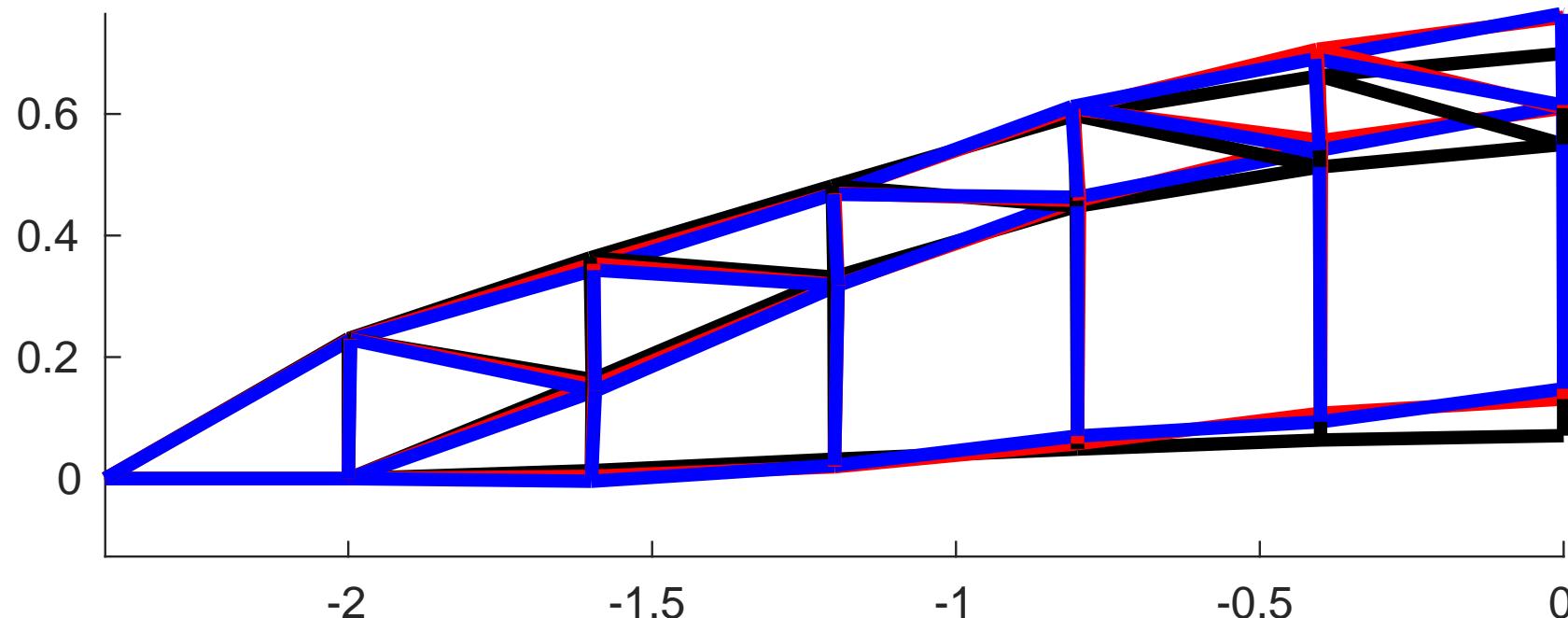
Numerické řešení diferenciálních rovnic

Volné kmity Sýkorova mostu: Euler vers. projekce

Numerické řešení diferenciálních rovnic

Volné kmity Sýkorova mostu: Euler vers. projekce

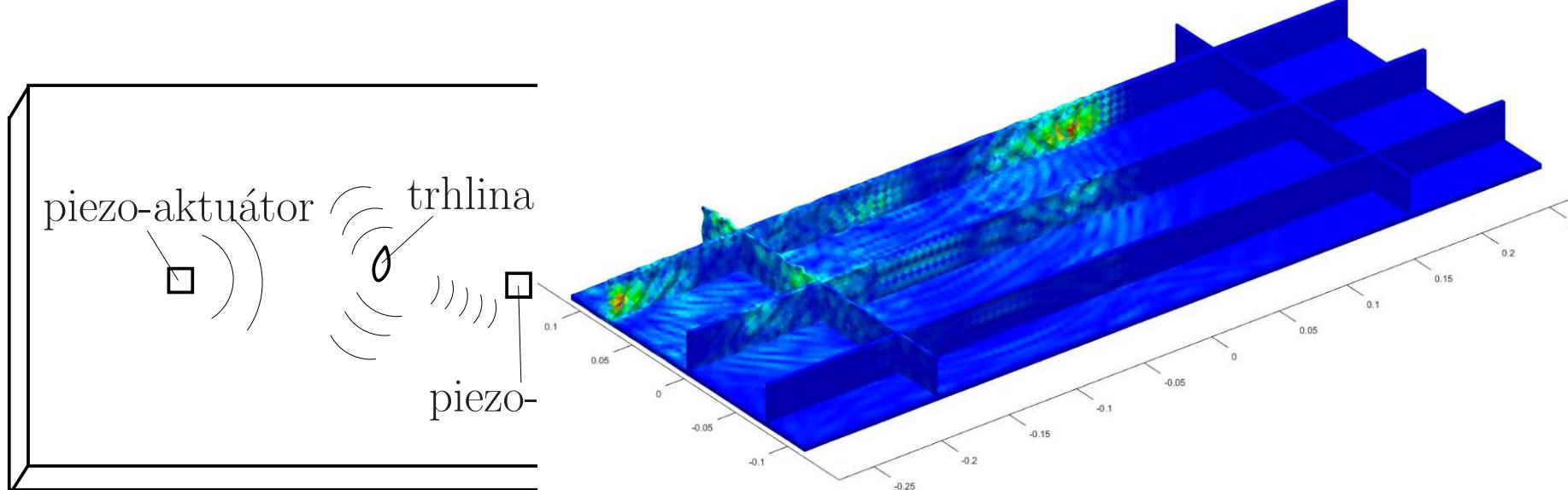
S Pythagorem přesně a rychle

Osnova

- Geometrie soustav lineárních rovnic
- Pythagorova věta, projekce bodu na přímku a rovinu, MP3, JPEG
- Numerické integrování
- Numerické řešení diferenciálních rovnic
- Aplikace: ultrazvuková diagnostika letadel, ...
- Otázka do ŠKOMAM CUPu

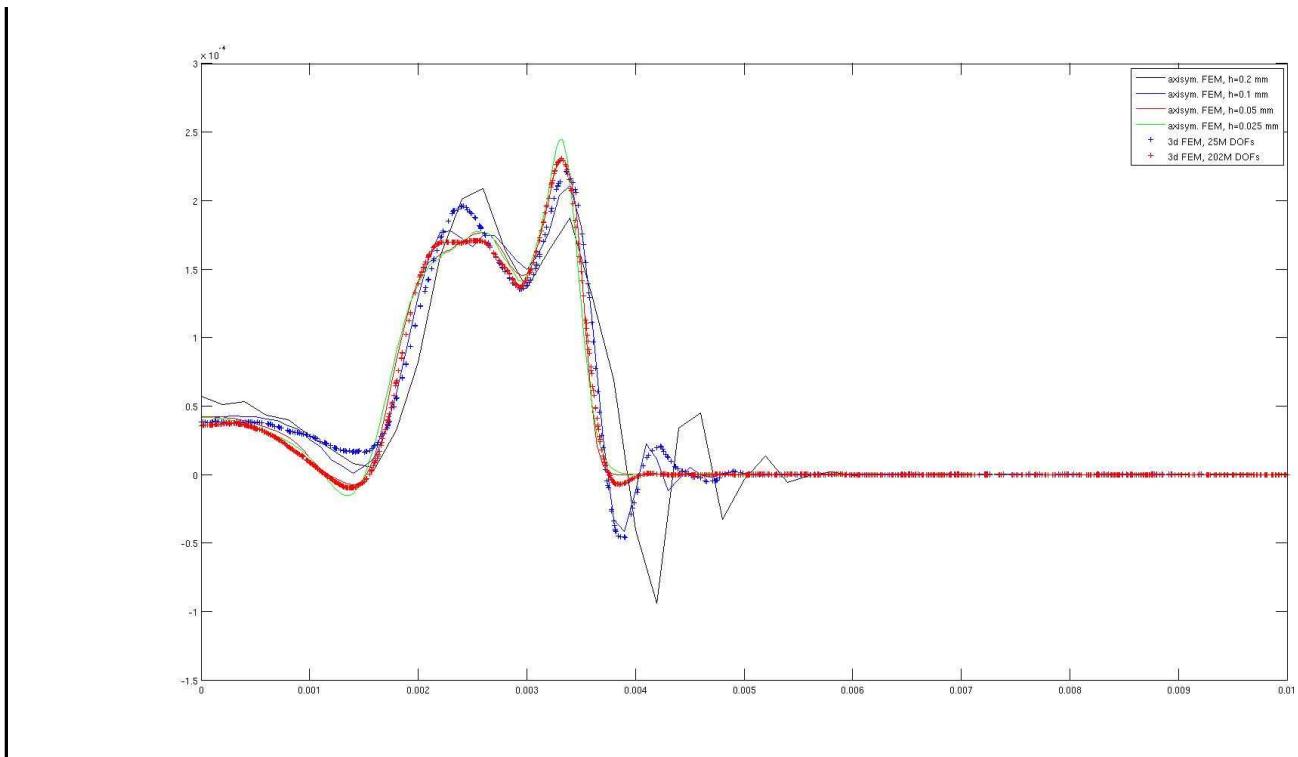
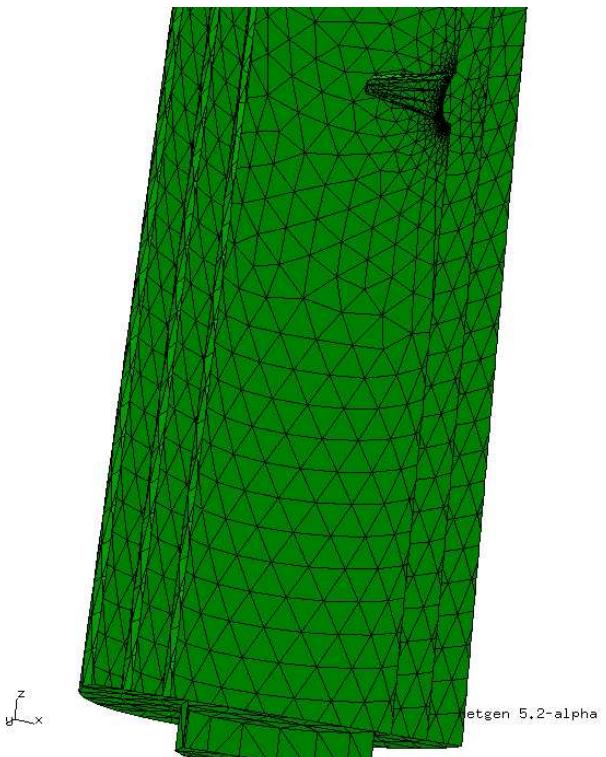
Ultrazvuková defektoskopie draku (trup, ...) letadla

Spolupráce s Honeywell Brno

Ultrazvukové měření výšky hladiny oleje v autě

Spolupráce s Vitesco Technologies (Continental) Ostrava

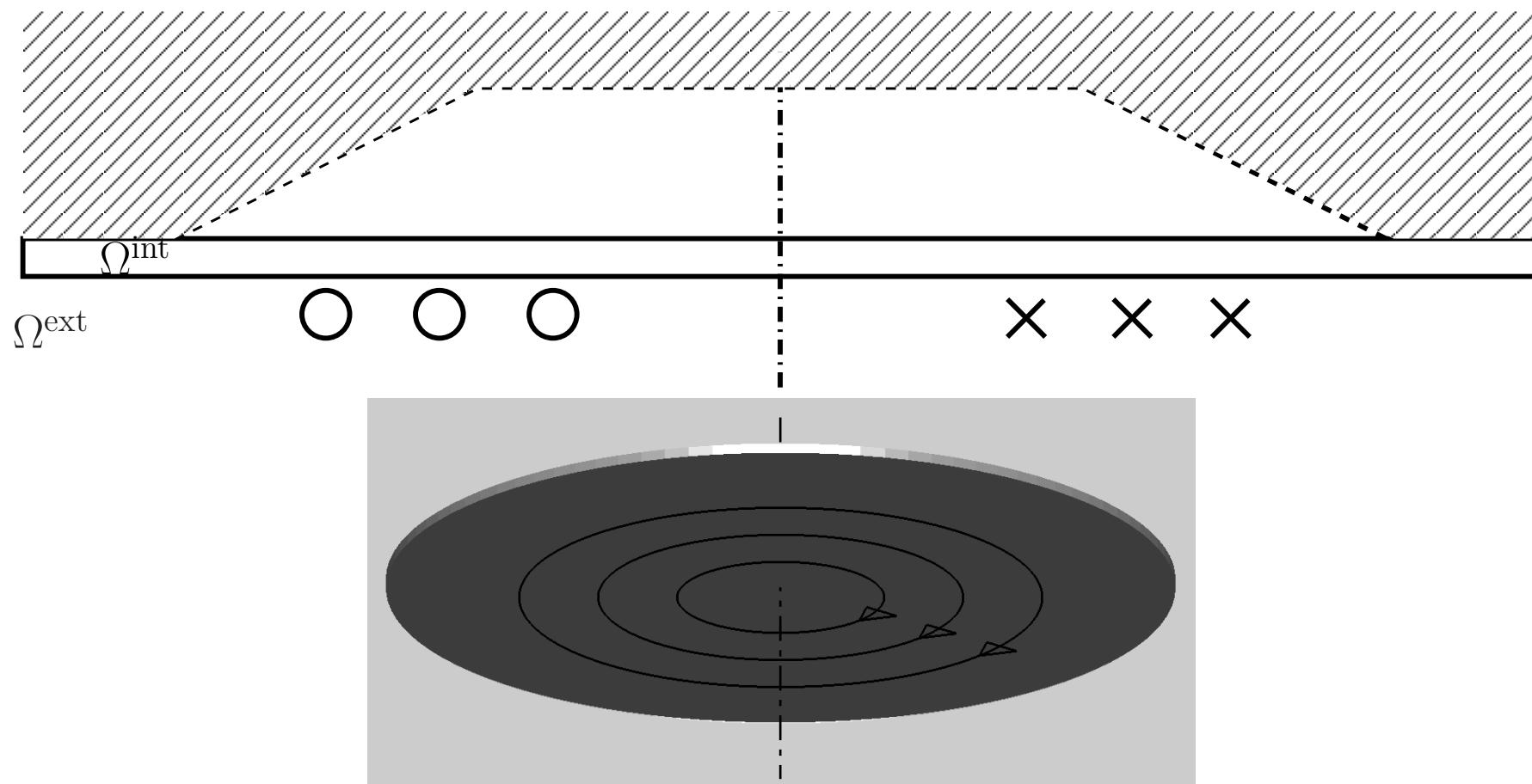
Elektromagnetické tváření plechů

Spolupráce s Fraunhofer Chemnitz

cívka (Ω^{ext}): 3 závity,

budicí proud: amplituda 100 kA, půl perioda sinu, frekvence 8.33 kHz,

vodič (Ω^{int}): hliníkový plech, tl. 2 mm thin, 2 mm nad cívkou

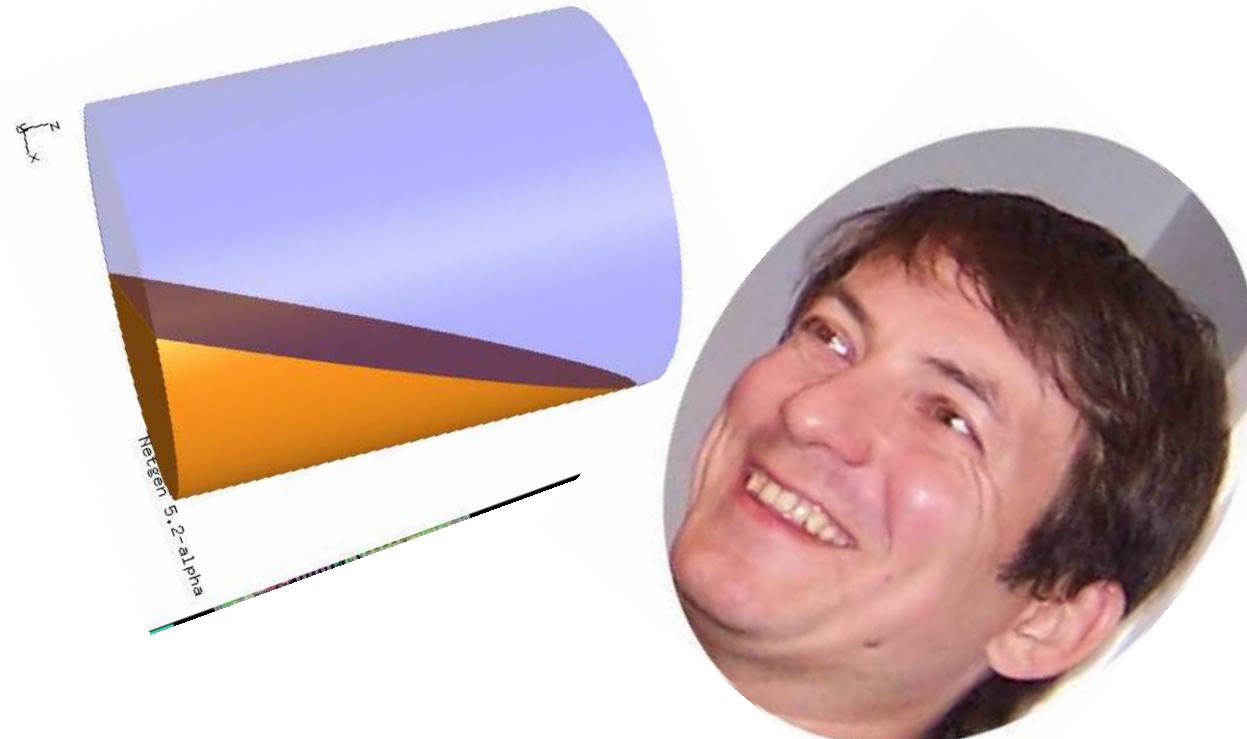
S Pythagorem přesně a rychle

Osnova

- Geometrie soustav lineárních rovnic
- Pythagorova věta, projekce bodu na přímku a rovinu, MP3, JPEG
- Numerické integrování
- Numerické řešení diferenciálních rovnic
- Aplikace: ultrazvuková diagnostika letadel, ...
- Otázka do ŠKOMAM CUPu

Otázka do ŠKOMAM CUPu

Kolik piva zbývá ve válcové sklenici, když pivo zakrývá půlku dna?

$$\frac{\text{Objem piva}}{\text{Objem sklenice}} = \frac{\frac{v}{r} \int_0^r \rho^2 d\rho \int_{-\pi/2}^{\pi/2} \cos(\varphi) d\varphi}{\pi r^2 v} = ?,$$

kde r je poloměr válce a v je výška válce.